

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani,
România, America și alte țări străine 11 cor. anual
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică

Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraș
12 bani, a treia-oraș 10 bani.

Conferența pentru pace din București.

Scrisoarea a 12-a dela corespondentul nostru din București.

Pe când armata română a dus în Bulgaria speranța pentru pace și pâne Bulgarilor, cari luptă și cu foamea, prim-ministrii Serbiei, Greciei, Muntenegrului și ministrul de finanțe al Bulgariei,*) toți însoțiți de mai mulți delegați, între cari și câțiva generali, au venit la București, pentru a încerca a încheia o pace, care să pună capăt celui mai barbar războiu din câte s'au purtat de câteva veacuri încoace.

Cu toată Grecii și Sârbii au fost învingători în al doilea războiu balcanic și au zdrobit pe Bulgari, cari au avut nenorocirea să se bucure de dragostea Ungurilor, și învingătorii au avut pierderi uriașe de oameni, și au lăsat în urmă o armată de război, pe cari Bulgarii în fuga lor din Macedonia i-au omorât fără milă, dând și foc tuturor satelor și orașelor, prin cari au trecut.

Mobilizarea României și intrarea armatei române în Bulgaria pentru a împiedea pe Bulgaria de-a se mări după dorința ei și a Austro-Ungariei, dar și pentru a silii pe ceice se războiau să înceteze războiul, care în felul cum s'a purtat e o rușine, a scos din sufletul tuturor un răsuflu de ușurare. Și aceasta nu numai la Bulgari, Sârbi și Greci, ci și la Puterile-Mari, cari nu se puteau înțelege, cum să oprească vărsarea de sânge.

A știut România și înțeleptul ei Rege!

Mercuri (30 Iulie n.), delegațiunile străine au ținut **întâia ședință**, împreună cu delegațiunea română compusă din domnii Titu Maiorescu, prim-ministru, și ministrii Marghiloman, T. Ionescu și C. Di-sescu, precum și câțiva ofițeri înalți.

Dl **Maiorescu** a propus, ca ședințele să fie prezidate pe rând de toți primii delegați ai statelor, cari iau parte. Dl **Pasici**, prim-ministru Serbiei, a cerut însă ca toate ședințele să fie prezidate numai de dl Maiorescu, primul ministru român. Cererea a fost primită numai decât de toți cei de față.

Dl **Maiorescu** a rostit apoi o scurtă cuvântare urând bun venit delegațiunilor și rostind speranța, că lucrările conferinței vor fi încununate de izbândă și pacea, dorită de toți se va rentoarce la statele cre-

*) Dn Bulgaria n'a putut veni prim-ministru de teamă să nu izbucnească în Sofia și în Bulgaria necuprinsă de trupele române o re-veluție sângeroasă.

știne din Balcani întemeiată pe o dreaptă cumpănăală (echilibru) între ele.

Dl **Venizelos**, prim-ministru Greciei, a mulțumit dlui Maiorescu pentru cuvintele de bunăvenire și l-a rugat să exprime Regelui României adâncul respect și via mulțumită pentru bunaprimire, de care au fost împărțășiți delegații. Toți se simțesc fericiti de-a fi întruniți în capitala României și doresc din toată inima, ca să se încheie cât mai curând o pace trainică întemeiată pe un echilibru drept al puterilor fiecărui stat.

Dl **Maiorescu** a propus apoi, ca armatele statelor să înceteze orice luptă timp de **cinci zile**.

Dl **Venizelos** a declarat în numele aliaților greci, sârbi și muntenegrini, că primește propunerea.

A vorbit apoi dl **Tonceff**, ministru bulgar și primul delegat al Bulgariei, mulțumind pentru bunăvoința, pe care o arată România față de toți cei ce se războiesc. Delegații bulgari au venit cu sincera hotărâre de-a face o pace cinstită. Ministrul bulgar a adăugat apoi, că nu se putea găsi un loc mai potrivit pentru conferință ca București, unde se poate spune, că e un adevărat centru european și unde de sigur dreptatea va fi respectată pentru toți.

În timpul, când se țineau aceste vorbiri, **delegații militari** au redactat în alt salon, protocolul, prin care se hotără **încetarea luptelor** pe timp de **cinci zile**. Prin acest protocol se hotărăște, că în aceste cinci zile nici una dintre armate nu va mai putea înainta. Și de o parte și de alta se vor înălța steaguri albe în semn de pace. La spatele avantposturilor, armatele se pot mișca cum vreau. Incetarea luptelor a început de **Joi, 18 Iulie ora 12** și s'a hotărât să țină până **Mărti, 23 Iulie, tot ora 12**.

Pe urmă s'a hotărât, ca în fiecare zi să se țină câte o conferință.

Delegații bulgari, văzând câtă neîncredere au în cuvântul lor aliații, pe cari i-au mințit adeseori, au spus, că pentru a da o garanție mai mare de sinceritatea lor cu privire la încetarea luptelor în cele cinci zile, ei se învoesc, ca ofițerii români să controleze împlinirea acestei învoeli. Delegații greci, sârbi și muntenegrini au declarat însă, că de data aceasta vreau să se încreadă în Bulgari.

Despre decursul ședințelor vom raporta în corespondențele următoare.

La Silistra vin, decând au ocupat-o Românii, sute de **soldați bulgari răniți**, ca să-i vindece medicii români. Ei spun, că de răniți nu se îngrijește nimeni, așa că mulți mor cu zile.

Dupăcum am spus și în numărul trecut, **armata română e aproape de Sofia**, așa că soldații români de pe vârful dealurilor, cari împrejmuesc câmpia Sofiei, pot vedea orașul. Mulți ofițeri români au căpătat voie dela comandant să viziteze Sofia, unde se duc în automobile.

Redactorul unei gazete din București dus pe câmpul de războiu îi scrie directorului gazetei între altele următoarele:

Prin satele bulgărești e o sărăcie cumplită. Nu-i vorbă, și țărani nostri sunt săraci, dar în casele acestora găsești cel puțin țesături frumoase, cari dovedesc, că sunt iubitori de ce e frumos. La Bulgari nimic, căci odăile lor, mai mari ca ale țărănilor români (din România) sunt goale, fără nici o podoabă.

De primit ne primesc bine, ba chiar cu plăcere. Îndeosebi femeile ne binecuvintează, deoarece așteaptă dela noi sfârșitul războiului.

În anul de unde am fost în Bulgaria, am văzut un grup de prizoneri pe cari generalul Bogdan, după ce i-a dezarmat, i-a liberat pe la casele lor. Ei spun, că erau șase mii de oameni, cari s'au predat. Sunt veseli, că am venit noi (Românii) să punem capăt războiului.

Despre trecerea Dunării se mai povestesc următoarele amănunte: Principele de coroană al României sosise în mijlocul trupelor înainte ca podul să fi ajuns malul bulgăresc. Mai erau vre-o sută de metri. Moștenitorul tronului puse piciorul pe pod și trecu printre soldați, cari fură cuprinși de o bucurie, o iubire și un entuziasm de nedescris. Toți ar fi vrut să-l îmbrățișeze, să se atingă măcar de hainele sale, să-l privească în față și să-i spună din ochii lor, că de acum înainte cu toții intră în claca lui Dumnezeu și sunt frați.

Onoarea de-a pune întâiu piciorul de pe pod pe pământ bulgăresc eră negreșit rezervată Principelui de coroană, dar când mai erau vre-o 50—60 metri până la mal, o parte din soldați au sărit în apă și au început să înoate.

— **Ăstia ne-au luat înainte** — izbugniră în râsete toți ofițerii împreună cu Principele de coroană, care a putut vedea, că Românii pot trece Dunărea nu numai pe pod și pe vase, ci și în not voinicește.

La Turnu-Măgurele imbarcarea trupelor, a tunurilor și a căruțelor cu munițiuni (gloanțe ș. a.) și proviziuni (de-ale mâncării) s'a făcut noaptea. Eră o muncă grea, căci trebuia ridicătură dela os. S'a întâmplat, că tocmai acolo erau o mulțime de domnișori din București, cari bucuroși s'ar fi ferit de munca aceasta grea și neobișnuită pentru ei. Generalul Boteanu, care supraveghea trecerea, văzu îndată, ce se

întâmplă, și cu un ton părintesc strigă „haideți băeți!” și singur puse umărul. Într-o clipă tinerii bucureșteni își desbracă tunicile și dovediră nu numai putere musculară, dar și o pricepere și inteligență sclipitoare la lucru.

Prin multe orașe din România s'au prezentat la poliție **Albanezi mohamedani și Muntenegrini**, ca să fie primiți ca voluntari în armata română.

Correspondenții de ziare străine și atașatii militari străini au fost în Turtucaia și Silistra. De aici au plecat la Cernavoda, apoi la Constanța. Cu un vapor au plecat apoi la Balcic, de unde vor merge la Dobrici.

La Turtucaia și Silistra s'au înființat **oficii vamale românești**. Iar acum urmează să se înființeze vămi românești în Dobrici și Balcic.

Di Iorga și politica cea nouă a României. Schimbarea înspre bine a politicii externe (din afară) a României se datorește în cea mai mare parte dlui Iorga. Încă din toamna anului trecut, fruntașul dintre fruntașii noștri a fost primit în audiență (vizită) de Regele României. Timp de două ore, dl Iorga a arătat Maiestății Sale, cum crede, că trebuie să fie politica română pentruca România să fie respectată (cinstită) de toți vecinii și să-și poată îndeplini totodată datoriile ei față de Români de pretutindeni.

Pentru aceasta trebuie o apropiere cât mai mare de Italia, sora noastră mai mare, și strângerea legăturilor cu Sârbia, care are trei pătrare din națiunea sârbă sub stăpânirea austro-ungară (Bosnia, Hercegovina, Croația, Slavonia, Bacia și o parte mai mică din Banat). Aceasta nu înseamnă însă ruperea legăturilor nici cu Austro-Ungaria și Tripla-Alianță, nici cu Rusia și Tripla-Întelegere. România nu e ertat să se mai lege așa de strâns de Austro-Ungaria, încât să nu poată lucra pentru Români din aceasta monarhie, dar nu e ertat nici să între în slujba Rusiei, guvernul căreia asuprește pe Români ca și guvernele din Pesta. Mai trebuie și o legătură strânsă între statele balcanice.

Ideile dlui Iorga au început să triumfeze, dovadă cele întâmplăte acum.

O nouă măsură de maghiarizare. Guvernul lui Tisa vrea să prezinte la toamnă un proiect de lege, prin care se hotărăște, că învățătorii de stat să fie numiți de prefectii (fișpanii) comitatelor. Și anume vor fi numiți numai aceia, cari vor dovedi, că și-au câștigat merite pentru maghiarizare, adică pentru îndobitocirea nenorociților copii încăpuți pe mâna lor.

Suferințele poporului. În comuna Petrișul de pe Murăș și alte câteva apropiate, țărani români își văd nimicit rodul muncii lor de fearăle sălbatice de pe moșiile contelui Huniadi și ale arhiducelui Iosif. Acești doi prăsesc anume feară sălbatice, pentruca să-și poată petrece din când în când cu vânarea lor. Dar fearăle acestea nu se mulțumesc cu traiul de pe moșiile boeresti, ci vin și pe locurile Românilor, unde prăpădesc sămănături, pomi, totul! Români nu pot face nimic împotriva fearălor cu patru picioară (în Ungaria avem multe și numai cu două picioare), căci le e oprit să aibă puști fără a plăti și dacă au, le e oprit să împuște fearăle, așa că

acestea pustiesc în dragă voie. Români s'au plâns în nenumărate rânduri, dar până acum înzadar.

Așteaptă doară ciocoi, ca Românul să ajungă la convingerea, că feara cea adevărată sunt proprietarii acelor moșii și împotriva lor trebuie să caute mijloace de nimicire?

Ne miră mai ales faptul, că între cei cu pricina e și arhiducele Iosif, așa dară un membru al familiei împărătești. Se vede, că și pe el traiul printre nemeșii (grofi, baroni și alți paraziți) din Ungaria l-au molipsit de boala acestora.

O nouă încercare mișelească. Români vreau să înființeze în Pesta un internat, în care să se adăpostească studenții universitari români. Pentru aceasta au strâns până acum vre-o 50 de mii de cor. și au făcut și niște statute, pe cari le-au înaintat ministrului de interne spre întărire. Ministrul Șandor Ianoș, la picioarele căruia s'au târit când cu alegerea lui dela Dicio-Sânmărtin și câțiva Români ticăloși, a crezut, că e prilej binevenit să iee eară ceva din averea românească și a respins aprobarea statutelor, până când Români nu se vor învoi, ca în internat să fie primiți și Jidano-Maghiari și și supravegherea internatului să o aibă un comisar numit de guvernul din Pesta.

Se vede, că Șandor e frate cu Bulgarul, care încă a vrut să iee dela Sârbi și Greci tot ce au câștigat acestia dela Turci.

O nouă încercare de înșelare a Croaților. Tisa, fariseul, s'a apucat eară de înșelăciuni în chestia naționalităților. A dat afară pe comisarul Croației, pe delegatul Cuvai, dar în locul lui a numit pe un altul Scârleț. Acesta a chemat pe deputații croați la o conferență, dar s'au prezentat numai câteva sluji ale guvernului din Pesta, pecând marea majoritate a deputaților croați nici nu vrea să știe de noul jandarm al lui Tisa. Croaților, ca și nouă Românilor, nu le trebuie schimbare de persoane, ci dreptate și libertate națională în toate.

Dar e bine, că Tisa lucrează ca și cei dinaintea lui. În modul acesta ne apropiem mai curând de timpul, când barbarii și paraziții vor fi nimiciți și națiunile nemaghiare își vor câștiga locul ce li-se cuvine în țara aceasta.

Înzadar! Guvernul din Pesta a început acum și cu prigonirea gazetelor italiene din Fiume (port, care se ține de Ungaria, la Marea-Adriatică). După ce consiliul comunal a fost disolvat (desfăcut), pentruca a respins cu toată puterea orice încercare de maghiarizare, asupritorii națiunilor din Ungaria s'au apucat să prigonească presa. Gazeta italiană din Fiume „Voce del Popolo” a scris două articole împotriva „străinilor”, adică a maghiarizatorilor. Procurorul a dat ordin să se confiscă toate numerele din aceasta gazetă. Cu asta crede, că va îmblânzi pe Italienii din Fiume!

În zadar!

Croații nu se lasă. Am dat știrea, că lupta bărbătească de ani îndelungați a Croaților împotriva încercării guvernelor din Pesta de-a vâri otrava maghiarizării și printre ei, își arată roadele, pentruca guvernul lui Tisa începe să dea înapoi. Dar câte-o încercare mișelească tot mai face.

Ministrul de comerț din Pesta a trimis primarului din Agram (Zagreb, capitala Croației) planul pentru înființarea unei școale civile maghiare în Agram. Primarul a spus în consiliul comunal, că nu și-a dat nici o părere, dar *la protestat cu toată tăria împotriva ridicării unei școale maghiare pe pământul Croației.*

Consilierii comunali au primit cu multă însuflețire răspunsul primarului.

Conferența dela București.

Scrisoarea a 13-a.

Ședința de Joi (30 Iulie n.) a delegațiilor statelor beligerante (cari se războiesc) a ținut timp scurt. Dl **Maiorescu**, președintele conferenței, a propus ca în conferență să nu se facă debateri lungi asupra chestiunilor (lucrurilor), ci delegațiunea bulgară să se întâlnească pe rând cu fiecare din celelalte delegațiuni și în întrunirile acestea să vorbească pe larg. În conferența tuturor delegațiilor, care se va ține în fiecare zi la orele 4 după amiază, se va arăta apoi rezultatul întrunirilor deosebite.

Propunerea dlui Maiorescu a fost primită de toate delegațiunile, căci prin aceasta e speranță să se ajungă mai curând la un rezultat hotărât, fie pacea, fie continuarea războiului.

S'a hotărât apoi, ca cea dintâiu conferență deosebită să fie între delegații români și bulgari, pentruca și așa se crede, că în privința teritoriului cuprins de Români la granița dobrogeană nu mai încapă multă vorbă.

Seara a fost apoi întâia conferență a delegațiilor români și bulgari. Cei bulgari au declarat, că Bulgaria lasă României ținutul ocupat între Turtucaia, Dobrici, Balcic și Marea-Neagră, împreună cu o linie strategică.

Iată, ce va să zică aceasta: România luând Turtucaia, Dobrici și Balcic, cari rămân înspre granița cea nouă a Bulgariei, nu se poate învoi ca granița aceasta să fie tocmai în marginea orașelor, și cere să fie ceva mai îndepărtată, pentruca la caz de nevoie să poată apăra orașele și din partea de către Bulgaria tot de pe pământ românesc. Linia aceasta se numește strategică.

În privința liniei strategice a fost o discuțiune (vorbă) mai lungă. Delegații români au declarat, că aceasta fiind o chestiune curat militară, trebuie hotărâtă tot de militari și așa a rămas să se înțeleagă în privința ei generalul român Coandă și generalul bulgar Ficeff.

Vineri dimineața (1 August n.) s'a întrunit delegația bulgară cu cea sârbogreacă. În ședința aceasta și-au arătat atât Sârbii, cât și Grecii cererile lor. Sârbii cer graniță până la râul Struma și dincolo de Struma o linie strategică. Grecii cer granița aproape de orașelul Dedeagaci lângă Marea-Egeică și un ținut, în care să fie orașele Cavala, Seres, Drama, Gumurgina și Xanti.

După amiază la orele 4 a fost iară ședință plenară, la care au luat parte toate delegațiunile. În ședința aceasta s'au adus la cunoștință ce cere fiecare. Delegații bulgari au declarat, că asupra tuturor cererilor mai discută încă separat și ei și că Sâmbătă își vor prezenta contrapropunerile.

Vineri seara delegațiunea bulgară a avut o întrevedere cu cea sârbă. Bulgarii

au propus drept frontieră o linie între râul Vardar și Struma.

Dupăcum se vede, e un fel de târgu-eală și se așteaptă, că și Bulgarii, dar și Sârbii să se mulțumească cu mai puțin decât au cerut fiecare.

Despre celece vor mai urmă, vom raporta în corespondența următoare.

* * *

Proclamația Principelui de coroană al României către Bulgari. Principele de coroană al României, comandantul de căpetenie al armatelor române, a dat următoarea proclamație către poporul pașnic bulgar din ținuturile ocupate de Români:

Armata română a călcat peste granițele Bulgariei silită de împrejurări, iar nu din dușmănie către poporul bulgar.

Ținta noastră este de-a pune capăt unor stări de lucruri primejdioase pentru toate țările vecine Bulgariei și cari apasă chiar și populațiunea Bulgariei.

Dacă vom fi nevoiți, pentru atingerea acestei ținte, să întrebuițăm armele, populațiunea pașnică nu are a se neliniști cătuși de puțin. Soldatul român este tot pe atât de disciplinat (om de rândueală), pe cât este de viteaz și nu va fi decât blând și binevoitor cu locuitorii din sate și orașe, pentru a căror libertate de sub jug (cel turcesc) și-a vărsat sângele cu atâta generozitate în anul 1877 alături de brava armată rusească.

Fiecare să-și vadă deci de ocupațiunile sale zilnice, deplin încrezător, că nu i se va pricinui pe nici o cale vre-o stângenie sau neajuns din partea ostașilor români.

Comandant de căpetenie,

Ferdinand

Principe al României.

Foile jidano-maghiare și una franțuzească au adus vestea mincinoasă, că armata română ar lua dela țărani și orașenii bulgari lucruri de-ale mâncării, fără să le plătească. Delegațiunea bulgară din București a rugat pe corespondentul gazetei „Le Temps” din Paris să desmintă cu toată puterea știrile mincinoase publicate de unele foi, că soldații români nu s’ar purta creștinește cu locuitorii din Bulgaria. Dimpotrivă, tot ce au luat armata română pentru trebuințele ei, a fost bine și îndată plătit.

Intr’adevăr, armata română a lăsat până acum aproape douăzeci de milioane de lei în Bulgaria, o sumă mare, mai ales în împrejurările de-acum, când Bulgarii sunt sleiți cu totul.

Partea cea mai mare a Bulgarilor nici nu-și arată nemulțumirea, numai un avocat din Plevna a amenințat, că atunci, când Românii vor vrea să scape Transilvania de jugul străinului și vor intra cu armata în Ardeal, ei, Bulgarii vor intra cu armata lor în România. (Se vede, că bietul bulgar tot mai crede în ajutorul celor dela Pesta, cari, voind să slăbească România cu ajutorul Bulgariei, au dus cu sfaturile lor pe Bulgari la sapă de lemn.

*

Mitropoliții și episcopii României au dat deslegare la lucrul câmpului și Dumineca și în sărbători, pentruca seceratul și treeratul bucatelor să se facă cât mai curând. În multe județe au și isprăvit oamenii, căci toți au lucrat de-avalma unii la alții.

*

Darurile pentru familiile celor mobilizați curg mereu și se împart celorce au lipsă de ajutor. Gazetele din țară au zilnic coloane întregi cu înștiințări despre astfel de daruri, așa că noi nici nu le mai putem aminti. Frumos e darul făcut de cei doi fii ai marelui proprietar răposat Dinu Mihail din Craiova. Aceștia au dat un milion (o miie de mii) de lei pentru înzestrarea unui regiment întreg cu toate cele trebuincioase, apoi fiecărei familie a celor mobilizați le dă câte cinci lei pe zi, cât ține mobilizarea, iar fiecărei familie, al cărei tată ar muri în războiu, îi va da o miie de lei.

*

Sârbii și Românii. Înainte cu o lună dl colonel Cristescu, subșeful marelui stat major al armatei române, a stat timp mai îndelungat în Serbia tocmai în săptămânile, când luptele erau mai înverșunate între Sârbi și Bulgari.

Generalul Putnic, șeful statului major sârbesc, și colonelul Ilici, subșeful, au primit cu însuflețire frățescă pe colonelul român și i-au descoperit planurile militare ale Sârbilor.

În urma unei chibzuiri cu ofițerul român, conducătorii armatei sârbești au ho-

tărit, ca două diviziuni sârbești sub comanda principelui de coroană Alexandru al Serbiei să atace cu toată puterea armata Bulgarilor.

Hotărîrea a fost înfăptuită și dupăce armata sârbească a făcut marșuri mari de câte 30 și 40 kilometri pe zi, a dat de cea bulgară și a bătut-o cu străjnicie.

După statorirea planului de luptă în contra armatei bulgare, dl colonel Cristescu a fost prezentat de către generalul Putnic regelui Petru al Serbiei, care se află în cartierul general sârb dela Üscüb.

Recomandarea făcută de generalul Putnic a fost atât de călduroasă, încât regele Petru a îmbrățișat și sărutat pe colonelul Cristescu.

Reprezentantul armatei române a stat aproape o lună la Üscüb și în acest timp însușirile lui de militar strălucit au fost atât de aprețiate, încât regele Petru l-a pus să scrie ceva în cartea sa de aur, unde au scris toți amicii săi mai apropiați.

Zilnic regele Sârbiei și ofițerii conducători ai armatei sârbe își exprimau admirația și marea lor dragoste pentru România și Români.

Holera. Ministrul de interne al României, aflând că în Ungaria au fost mai multe casuri de holeră, a poruncit, ca începând cu 30 Iuliu n. intrarea în România a călătorilor și mărfurilor din Ungaria să se facă numai prin Vărciorova și Predeal (dela Bucovina prin Burdujeni). Călătorii, cari vor intra prin aceste puncte în România, vor fi supuși în casa, unde au tras, la o supraveghere medicală de cinci zile. Nu e iertat se între în România cete de lucrători, emigranți și vagabonzi (cersitori). Este oprit a aduce orice mâncare provenind dela animale (carne proaspătă, unt, lăpturi), precum și legume verzi și poame proaspete.

Intrarea pe la Turnu-Roșu, prin pasul Vulcanului și prin pasurile din Treiscaune, Ciuc și Șanțul-vechiu e oprită atât pentru călători, cât și pentru mărfuri.

Pentru-ca să nu se molipsească soldații români din Bulgaria, s’au trimis douăzeci de mii de flacoane (sticlufe) cu ser antiholeric la armată, cu care vor face injecțiuni (improscări sub piele) soldaților mai slăbiți, ca să-i ferească de holeră. Serviciul sanitar român e foarte bine întocmit.

Cu paloșul.

84

Poveste vitejască din vremea descălecatului Moldovei

de

Radu Rosett.

(Urmare).

Balc acum înțelesese pe deplin scopul Ungurilor. Vice-Voevodul Transilvaniei voia să se folosească de aceste jalbe pentru a storce bani dela Sas; dar faptul că se încredințase lui Șomoși numai tălmăciri de pe acele plângeri îl făcea să se teamă că dobândirea originalelor îl va ține scump.

— Dacă vrei, urmă Ungurul, îți pot arăta cărțile.

— Nu mi-ar folosi mult, căci nu știu latinește, răspuse Balc.

— Dar capelanul acestei cetăți ți le-ar putea tălmăci ușor pe românește sau pe nemțește, zise Șomoși. Eu n’am avut vreme să învăț carte și Vice-Voevodul mi-a

spus să cer, în cercetarea mea, ajutorul acestui călugăr.

— Dar, zise Balc, căruia propunerea de a pune pe Părintele Anselm în cunoștința unor asemenea lucruri nu-i surâdea de loc, nu-ți aduci aminte de cele ce sunt roșite în acele cărți?

— Imi amintesc pe unele dintr’insele.

— N’ai putea să mi le spui pe scurt.

— Cum nu.

Și Ungurul începuse să înșire lui Balc un șir întreg de fapte neomenoase și nelegiuite săvârșite de Sas, de el, de frații lui și de oamenii lor. Toate erau adevărate și Balc, ascultându-le, era silit să-și mărturisească că dacă ele veneau la cunoștința palatinului ar fi trebuit ca Sas, pe lângă nesfârșite osteneli și umiliri, să cheltuească o parte însemnată din câștigul adus prin săvârșirea lor pentru a izbuti să scape Domnia.

— Și de cine sunt iscălite jalbele? întrebă el întrerupând pe Ungur.

— Tălmăcirile mele nu poartă iscăli-

turi, răspuse acesta, și nu țin minte numele jăluitoarelor, după cât știu însă sunt mulți și tot oameni de seamă.

Balc, sculându-se de pe scaun, începuse să se plimbe prin sală. Scopul Ungurilor era vederat: voiau bani și bani mulți. Dacă nu-i mulțamea îndată, Voievodul Moldovei era în primejdie să deie și mai mult oamenilor trimiși de palatin. Cererile Vice-Voevodului puteau fi micșorate în urma unor tocmele, prelungind tratările cu Șomoși, dar dacă jăluitoarii făcuse două sau și mai multe rânduri de scrisori, ele puteau ajunge, dacă nu ajunseser, în mâinile palatinului. De unde putea să știe dacă nu cumva trimișii palatinului, însărcinați să cerceteze faptele arătate, nu erau pe drum? Era deci neapărat trebuință să capete curând originalele jalbelor pentruca, văzând iscăliturile, să poată să puie mâna pe jăluitoari și să-i predeie călăului. Iar la sosirea trimișilor Palatinului nu s’ar fi găsit cine să susție acele cuprinse în jalbe, căci iscălitorii lor n’ar mai fi trăit, iar

Un sfat pentru jivarele dela gazetele jidano-maghiare.

Am arătat în câteva rânduri, că toate gazetele jidano-maghiare înjură în modul cel mai — unguresc România și pe Români. Pe toate pare că le-a întrecut în murdărie gazeta lui Tisa „Moghior Uișag“. Se vede, că acest fariseu a vrut să dovedească în-odată, că numai un prost mai poate crede, că el dorește dreptate și pentru Români.

Care să fie cauza acestei uri? E — frica! Când s'a hotărât mobilizarea, un vuiet puternic a răsunat din codrul român: cu Bulgaria le războiu numai de formă, războiul adevărat va fi în altă parte! Groaza i-a cuprins pe mișei, căci credeau, că se și apropie pedeapsa cea mare a fărădelegilor lor. Groaza a cuprins și pe alții și ca să-i îmbărbăteze și pe cei nevinovați din neamul lor, au început cu batjocurile la adresa României, a armatei române (asta în gazeta lui Tisa) și a neamului nostru întreg.

Paraziților dela gazetele jidano-maghiare (și unora jidano-săsești), dl general Ștefan Șoica, unul din lei români răniți la Grivița, le dă în gazeta „Universul“ din București un sfat bun. Iată ce zice:

„Cu prilejul trecerii armatei noastre în Bulgaria, mare parte din presa (jidano-) maghiară s'a năpustit, potrivit obiceiului ei, cu batjocuri și amenințări la adresa țării noastre. Nu aș fi răspuns acestor ziare, căci batjocurile și amenințările lor nu ating poporul român. Acesta e așa de sus pus pe scara popoarelor, atât prin obârșia lui nobilă, cât și prin însușirile lui firești, încât nici tălpile încălțăminteii lui nu le poate murdări înjurătura maghiară. Dar scriind aceste rânduri am avut în vedere altceva mai mare. Dorința, ca pacea să fie păstrată în Europa, apoi mila față de poporul maghiar, care va cădea jertfă ca și poporul bulgar politicianilor fără suflet, cari îl ocârmuesc și îl jefuesc. În adevăr este de mirare, cum acest popor, care de o mie de ani s'a pripășit în Europa în mijlocul Românilor, nu a învățat nimic. Dacă Ungurii ar fi studiat cel puțin înțelepciunea proverbelor românești, ar fi devenit mai cuminți. Dacă ar fi pătruns învățămintele trase din proverbe, ar fi văzut, că *celce seamănă vânt culege furtună* și atunci pătrunși de acest învățământ și călăuziți de spiritul de conservare (păstrare a neamului) ar fi cău-

tat să se păzească de-a lovi în Români, Slovaci, Croați, Sârbi ș. a. pe toate căile făurind legi nedrepte și barbare, în credința că-i vor maghiariza. Dar prin aceasta vor recolta într-o zi... (ca să nu ajungem în conflict cu procurorul, lăsăm afară unele expresiuni. Red.) Căci cele 15 milioane de Români și 10 milioane de Sârbi fac mai mult decât cele opt milioane de (Jidano-)Maghiari și Românii vor ști să-i ducă la București, ca să-i mai civilizeze.

„Că sunt supărați pe noi și pe Sârbi o credem; dar cui oare se datorește aceasta? Oare nu tot politicianilor unguri, cari dela 1867 și până azi timp de 46 de ani, în loc să aplice legea naționalităților au făcut totul pentru a o călca? Voesc Ungurii să fim prietini? Să trateze în mod cinstit popoarele de sub oblăduirea lor, să lase libertate deplină gazetelor, căci numai astfel noi Românii din Regat le vom fi buni prietini.

„Altminteri: *vae victis!*“ (vai de cei învinși!)

Din Basarabia.

„Glasul Basarabiei“, gazeta fraților români moldoveni din Basarabia, aduce știri, că au început și episcopii rusești de-acolo să recunoască trebuința limbii române în bisericile din comunele românești. Aceasta e o dovadă, că Rușii sunt pe cale de-a deveni mai civilizați decât barbarii dela noi, cari vreau să ne răpească limba strămoșască din biserici. Iată ce scrie „Glasul Basarabiei“:

„Stăpânirea o înțeles deacu la ce prăpastie duce norodul (poporul) moldovenesc (român) izgonirea limbei lui din întrebuințare și mai întâiu lipsa slujbei dumnezeiești pe această limbă. După altele mai multe orânduiri făcute în privința asta, preosfințitul Gavriil, episcopul Acărmanului (Cetatea-Albă a lui Ștefan-cel-Mare), sângur s'o apucat să învețe limba moldovenească și îndregrabă se gătește să facă întâia slujbă arhierască moldovenește, ce nu s'a întâmplat în Basarabia încă din vremea arhiepiscopului Dimitrie, 50 de ani în urmă. Întâia slujbă preosfințitul gândia s'o facă în mănăstirea Curchilor, însă acu s'o hotărât

*) Dăm aceeaș scrie întocmai în graiul moldovenesc. Red.

să slujască întâia dată în biserica lui Sf. Gheorghe din Chișinău, în ziua de 21 Iulie a. c. La slujbă are să cânte corul arhieresc moldovenește.

Ce scriu alte gazete?

„Gazeta Transilvaniei“ (Brașov). În fața împrejurărilor, cari se desfășoară în Balcani, mobilizarea României a fost o faptă admirabilă, cea mai mare faptă dela războiul Independenței încoace. Prin ea și mai ales prin felul cum s'a făcut, România a dovedit cât de înșelați erau ceice o credeau și pe ea atinsă de boala, care moleștește Europa. Mobilizarea României a fost cea mai serioasă mustrare ce s'a putut da celorce se amăgeau cu credința, că isprăvindu-se războiul din Balcani n'ar mai fi nimic, ce ar putea primejdi pacea Europei.

Mobilizarea României ne-a deschis și nouă ochii și o judecată limpede din cele mai simple ne mână la convingerea, că *autonomia Transilvaniei nu trebuie stearsă* din fruntea programului nostru național, ci cel mult schimbată astfel, încât *provincia autonomă*, pe care o vom pretinde de aci încolo, își va întinde hotărârile până la Tisa și vom lupta astfel pentru *autonomia națională* (a întregii națiuni române din Transilvania și Ungaria), singura garanție puternică pentru păstrarea întregimii noastre naționale.

Avis.

Toți abonații sunt rugați, — când trimit bani, cer schimbarea adresei, scriu ceva la foaie sau fac orice fel de întrebări, — să scrie negreșit **numărul de pe fașia**, sub care primesc foaia. Asta e de lipsă pentru orientarea noastră în multe privințe, atât când e vorba de bani, cât și la altfel de publicații ce ni se trimit. Iar abonații cei noi încă să scrie, că ei numai acum abonează foaia întâiu.

Dacă vr' un abonat, din greșală, n'ar fi căpătat mandat în decursul timpului, atunci să trimită banii el de bună voie și să nu mai aștepte provocări. Dar *fiecare să scrie lângă adresa lui descurcată și numărul foilor sub care o capătă*. Acest număr e tipărit în partea dreaptă de pe adresa, sub care abonații capătă foile.

ceialaltii dușmani ai Domniei ar fi fost prea îngroziți pentruca să îndrăznească să înfrunte pe Vodă. Și dacă rândul de hârtii prins de Vice-Voevodul era singurul ieșit din țară, ce lovitură cumplită dădea dușmanilor lui prin osândirea acelor îndrăzneți cari cutezase să-l părăsască, ce liniște și ce groază ar fi domnit în țară, după o pildă atât de strașnică. Bănuia cine erau jălui-torii, era incredințat că printre dâșii trebuiau să se afle cei mai cu vază din knejii care, în multe rânduri, îndrăznise să-i steie în potrivă, silindu-l uneori să deie îndărăt dela vre-o împilare. Avea un prilej minunat pentru a trage o răsbunare groaznică. Oprindu-se pe loc în fața Ungurului, a cărui privire îl urmărea neconținut, îi zise cu un glas nepăsător:

— Toate câte mi le-ai spus sunt numai născociri de-ale neprietenilor noștri, care sunt și neprietenii Craiului. Poți să faci cercetarea, vei vedea că nimic nu se va putea dovedi. S'apoi chiar dacă urzelile acestor pârători ar fi atât de bine ticluite,

încât unele din faptele arătate de ei ar putea, prin mărturii mincinoase, să pară adevărate, Voevodul și cu mine nu ne temem de nimic, căci pe lângă curățenia cugetului și credința noastră bine dovedită către Coroană, mai avem sprijin puternic pe lângă Craiu. Tatăl meu o avut norocul să poată ajuta la vreme de nevoie magnați care vorbesc zilnic cu Craiul și au un loc de frunte printre sfetnicii lui. Ei vor ști să-l apere și să ne ferească de orice rău.

La auzul acestor cuvinte, fața până atunci veselă a Ungurului începuse să se întunece.

— Dar, urmă Balc, pentruce să te supui la un zdruncin zadarnic, colindând țara pentru a asculta niște spuse ce ți le voi dovedi de mincinoase cu înlesnire și care la urma urmei nu ne-ar putea pricinui nici un rău. Scrie îndată Vice-Voevodului să-ți trimită jalbelé ca să mi le înmănezi spre a mă pune în stare să aflu numele pârătorilor și noi vom fi gata să vă arătăm amândurora recunoștința noastră, iar pe-

deapsa ce o vor lua-o bârfitorii dela noi va fi cea mai bună cheazășie de liniște pentru viitor.

Întâiu Ungurul se apăra pe temeiul poroncilor primite dela Vice-Voevod și primejdia la care s'ar expune dacă împejurarea ar veni la cunoștința palatinului dar, la urma urmei, căzura la tocmală. Se învoiră ca Vice-Voevodul să primească o mie de galbeni și Șomoși trei sute; se mai hotărî să se scrie lui Sas, la Suciava, pentru a-l înștiința despre această înțelegere și a-i cere să trimită banii. Iar Șomoși, din partea lui, urma să răpadă pe unul din slujitorii cu care venise, la Cluj, spre a lua jalbele dela Vice-Voevod și a le aduce la Cetate unde Balc urmă să rămâie până la sosirea răspunsului lui Sas și Șomoși până la acea a cărților.

Această de pe urmă măsură fusese luată de către Balc căci, ținând pe Șomoși la Cetate, nu eră în primejdie ca acesta să se întâlnească cu dușmanii Domniei și din vorbele lor să-și deie seamă de mărimea

Albania. — Adrianopolul.

În sfârșit, după multă scremătură, ca a muntelui din fabulă, conferența ambasadurilor din Londra, chipurile muntele, a născut și mult desbătutul statut al Albaniei. Statutul cuprinde următoarele:

Albania va fi guvernată de un principe, care va fi numit după șase luni. Până atunci se va întocmi administrația Albaniei de o comisiune compusă dintr-un reprezentant albanez și câte un reprezentant al fiecărei Puteri. Jandarmeria a fost vorba să fie comandată de ofițeri din Suedia, dar guvernul svedez declarând, că nu poate da ofițeri, conferența va ruga Holanda să trimită ofițeri holandezi.

Despre granița de meazăzi a Albaniei nu se știe încă hotărât până unde va merge, căci Grecia vrea să aibă o bucată cât mai mare din Albania de meazăzi, Italia nu vrea să o lase. Se crede însă, că dacă Grecia va rămâne cu portul Cavala dela Marea-Egeică, pe care-l cere și Bulgaria, atunci se va mulțumi cu o bucată mai mică din Albania.

Pe cum se vede deci, hotărâre definitivă (neschimbabilă) nu s'a adus nici până acum, ceea ce dovedește tot mai mult, că *Marile Puteri* (cele șase state mari ale Europei) au o putere mică.

Mare bătaie de cap le face Puterilor și chestiunea **Adrianopolului**. Acesta fusese cucerit de Bulgari, dar mai ales de *Sârbi* dela Turci și rămăsese apoi în mâna Bulgarilor chestia, în lăcomia lor, au făcut ca și cănele cu bucata de carne în gură, când trecea peste punte și a văzut-o oglinzându-se în apă. A lăsat bucata din gură, Adrianopolul, și s'a repezit la bucata din apă, la Macedonia, care fusese cuprinsă de Sârbi și de Greci. Au rămas deocamdată fără amândouă, căci Turcii s'au grăbit să alunge pe Bulgari de pretutindeni și să cuprindă ei Adrianopolul. Acolo a venit și moștenitorul tronului turcesc și toți declară tare, că Adrianopolul trebuie să rămână tot turcesc, mai ales, că de fapt Bulgari nici nu prea sunt în ținutul acestui oraș. Turcii au trimis și o deputație pe la guvernele Marilor-Puteri, ca să le dovedească, că Adrianopolul trebuie să rămână al Turciei.

Guvernele Marilor Puteri fac acum încercări să înduplece Turcia să lase Adrianopolul Bulgariei. Unele o amenință cu toate relele, cum fac Rusia și Austro-Ungaria, altele îi făgăduiesc, că va rămâne cu o bucată cu mult mai mare din Tracia, decum a fost hotărâtă în conferența dela Londra, îi mai făgăduiesc, că îi vor împrumuta sute de milioane împrumut. Ba cei din Viena și Pesta au avut chiar prostia să creadă, că România și-a pierdut capul și că ea va silă Turcia să-și retragă armata, pecand nici Grecilor și Sârbilor, cu atât mai puțin Românilor nu le trece prin minte să verse o picătură de sânge de dragul Bulgarilor, acești jubiți barbari ai barbarilor din Pesta. Rusia amenință, că flota și armata rusă va ataca Turcia.

Turciei însă nici că-i pasă de toate svârcolirile acestea, căci ea vede, că Puterile mari nu sunt unite, ba unele din ele sunt chiar de partea Turciei. De altminteri și Rusia și Austria sunt gata să se învoească pentruca Bulgaria să lase Turciei o parte mai mare din Tracia. Aceasta cu atât mai vârtos, că Franța, aliata Rusiei, și Germania, aliata Austriei, sunt mai mult de partea Turciei, decât a Bulgariei, de care s'au scârbit toată lumea cinstită din cauza crimelor grozave, pe cari le-a făptuit față de bătrâni, femei și copii. Se vede deci, că pedeapsa lui D-zeu o ajunge pe Bulgaria și în Tracia, nu numai în Macedonia.

Străinătatea pentru noi.

Impotriva barbariei, cu care suntem asupriți noi Românii, se ridică tot mai multe voci la popoarele *culte* din Europa. Acum de curând a publicat contele (groful) francez Guichen, marea gazetă franceză „La Liberté” un articol cu titlul *Asuprirea unui popor*. Contele Guichen arată cu deamăritul suferințele, la cari sunt supuși Românii din Ungaria și Transilvania, și apelează apoi la Împăratul din Viena, ca acum, când e la sfârșitul vieții, să îndrepteze lucrurile.

În marea gazetă „Der Tag” din Berlin a scris generalul Keim un articol intitulat *România și Tripla-Alianță*. El zice, că Ro-

mânia a învins acum, pentrucă a făcut o politică curat națională fără să ia în seamă flecăriile diplomaților. S'au găsit și unii oameni de stat (se 'nțelege, că nu se gândeste la gunoaiile din Pesta, pe cari nu le bagă în seamă!), pe cari i-a nemulțumit purtarea României. Mai ales Austria s'a plâns de aceasta, căci umblă să câștige Bulgaria de partea ei, dar acum e amenințată să piardă prietinia României. Românii din România sunt nemulțumiți cu Austria din cauza *asupririi barbare, la care sunt supuși Românii din Transilvania și Ungaria*. Trecerea României de partea dușmanilor Austriei ar fi primejdioasă pentru starea militară a Triplei-Alianțe, căci chiar când România ar rămâne neutră (nu s'ar amesteca), aceasta ar însemna lipsa unui jumătate de milion de soldați străluciți. *Iar dacă acești soldați ar trece de partea Rusiei, Austria va fi cu siguranță bătută*. Germania și Italia sunt silite să se intereseze de ceea ce se întâmplă în Austro-Ungaria, căci Tripla-Alianță trebuie să câștige România de nou de partea ei.

Din cele scrise de generalul german Keim se vede deci, că chestiunea Românilor din Transilvania și Ungaria e o chestiune europeană. Nouă *trebuie* să ni se facă dreptate, altminteri Austro-Ungaria are să urmeze Turciei...

Dela despărțămintele „Asociațiunii”.

Despărțământul Dej și-a ținut adunarea anuală în comuna Gălgău, fiind de față foarte mulți țărani și aproape toți intelectualii din Dej. Tot cu acest prilej și-a ținut adunarea și cercul Dej al *Societății pentru teatru român*. Seara s'a jucat bine în grădina primarului piesa populară „O vișoară” de Oct. Prie.

S'au înscris mulți membri atât la Asociațiune, cât și la Societatea de teatru român.

Di Dr. Teodor Mihali a dăruit o sută de coroane pentru cei mai săraci țărani din Gălgău, cari au suferit din cauza văririlor de apă.

nemulțămirii care domnea în țară, ceea ce ar fi putut să-l facă să strice târgul făcut și să-și mărească cererile. Șomoși se duse să caute pe unul din oamenii lui, care era cu știință de carte pentru a face scrisorile către Vice-Voevod iar Balc, fiind cărturar bun, ceru cele trebuitoare pentru a scrie Voevodului.

Începuse să pecetluiască cărțile când ușa se deschise, Talpan intră și ceru cheia chilii în care era închisă Ileana pentru a-i duce mâncarea de dimineață. Înștiințată totodată pe Voevod că soția Cavalerului celui bătrân trimisese, prin o slujnică a ei, haine și alte lucruri pentru fată și venea să ceară deslușire dacă poate s'o lese să intre la dansa.

— Poți s'o lași să intre, răspunse Balc, după oareșicare gândire, dar nu vei îngădui ca ele să vorbească împreună și vei cerceta cu deamănuntul lucrurile ce i sunt trimise ca să nu cumva să se afle printr'însele unele ce i-ar putea înlesni fuga. Mergi și te întoarce în curând cu cheia, căci am nevoie de tine.

După ieșirea lui Talpan, Balc isprăvi

pecetluirea cărților și când hotnogul se întoarse, îl întreabă cum se află fata și dacă nu cumva a vorbit cu slujnica.

— Se află bine, răspunse Talpan. Nu le-am auzit schimbând nici un cuvânt iar în lucrurile trimise nu se află nimic ce ar putea să deie de bănuț.

— Talpane, zise Balc, iată niște cărți către Vodă și către frații mei. Incalecă pe calul pe care am venit eu ieri și pleacă la Suciava unde va trebui să fii la noapte fără zăbavă. Luni vei pleca înapoi cu răspunsul lui Vodă și vei fi negreșit seara aice, căci numai până Marți pot să stau.

Talpan se închină, luă cărțile și plecă tocmai când intrau amândoi Cavalerii care veneau să deie lui Balc bună dimineață. În curând Șomoși, care isprăvisse alcătuirea cărților către Vice-Voevod și le pornise cu un credincios veni și el. Șezură cu toții întreținându-se de deosebite lucruri până la vremea prânzului care avu loc în sala unde se aflau și la care luă parte și Maria.

Cu toată greața ce o simțea pentru Balc, datorită ei de gazdă și faptul că el era fiul Voevodului Moldovei o silă să se

facă că îl vede cu plăcere, să asculte vorbele lui cu surisul pe buze și, la masă, să-l puie în dreapta ei.

Vinul Cavalerilor era bun și Balc, dar mai ales Șomoși, îi făcură cinste. Văzând că acest din urmă devenea din ce mai zgotos, Maria se retrase cu Părintele Anselm, rămânând la masă numai cei doi cavaleri cu oaspeții lor. Se aduseră alte ulcioare pline cu un bosioc vechiu dela Odo-bești care fusese cu deosebire lăudat de Ungur. Cavalerii beau cu cumpăneală și, dela o vreme, Balc urmă pilda lor, dar Șomoși desertă pahar după pahar. Se făcuse cumplit de vorbăreț și nu mai înceta să-și cânte izbânzile la războiu, la masă sau pe lângă femei, dar dela o vreme, limba, începuse să i-se îngreueze și, la urmă, căzu adormit, cu coatele pe masă, făcând să răsune sala cu horăiturile lui. Faptul stârni veselie celorlalți meseni și îi făcu să părăsască masa și să se retragă fiecare în odaia lui spre a se odihni. Șomoși însă, nefiind în stare să se scoale de pe scaun, fii dus pe brațe de doi oșteni și depus pe patul lui.

(Va urma.)

Conferența de pace.

Scrisoarea a 14-a.

În ședința de **Sâmbătă**, delegații bulgari și-au prezentat contrapropunerile lor la ale Grecilor și Sârbilor, rămânând ca până Luni — ziua, când scriem aceste rânduri în București — să se chibzuească asupra lor.

În ședința de **Luni** pare, că s'au mai apropiat încățva. Bulgarii s'au învoit, ca orașele Ipec și Coceana să rămână Serbiei, aceasta mai cere încă două orașe. Grecii încă au mai lăsat din cererea lor, ca să se hotărască granița până aproape de Dedeagaci, ceea ce nu e departe de granița turcească, cum are să rămână și s'au mai apropiat de Cavala. Orașul acesta cu port nu vreau însă odată cu capul să-l lase Bulgarilor, cari earăși fără el puțin folos vor avea de ieșirea lor la Marea-Egeică.

Protocolul cu privire la **ținutul trecut în stăpânirea României** s'a subscris de delegații români și bulgari. Bulgaria a dat tot ce a pretins România, afară de o bucată mică dela Balcic spre Varna, care e proprietatea privată a regelui bulgar. Cu aceasta pacea nu e încă încheiată, căci România nu va demobiliza (nu-și va trimite soldații acasă) până nu va încheia Bulgaria pacea și cu Grecia și cu Serbia.

Neputând ajunge la capăt până Marți (23 Iulie v.) la amezii, când ar fi să înceteze armistițiul, se va hotărî prelungirea lui cu încă trei zile.

Dela **ministeriul român de războiu** s'a înștiințat, că ploile din săptămâna trecută, greutatea transporturilor și boalele molipsitoare în comunele bulgare s'au resimțit și în privința **sănătății soldaților români** din corpul al doilea și cel dintâiu de armată. S'au luat numai decât măsurile trebuincioase, s'au desinfectat comunele bulgare, s'au izolat (deschilinit) cei bolnavi, s'au curățit pretutindeni, așa că îmbolnăvirile au și ajuns să fie în număr mic.

În acelaș comunicat al ministerului de războiu se spune, că între armata română și populațiunea pașnică bulgară nu e nici o neînțelegere. Bulgarii sunt foarte mulțumitori, de curățenia, ce o fac Românii la ei. Așa de pildă în Orhanlia, oraș nu departe de Sofia, a plouat câteva zile și urmarea a fost, că pe stradele nepardosite și pline de gunoaie și noroiu nu mai putea trece nimeni, nici pe jos, nici în căruță. Comandantul român a pus soldații de-au pavat piața și trei strade principale, căci peatră e destulă pe hotarul acestui oraș bulgăresc. Bulgarii au rămas cu gura căscată, când au văzut, că și pe vreme de ploaie poate umbla cineva pe stradă. Primarul Orhaniei a venit să vadă pe generalul român, să-i mulțumească și să-i spună, că are să facă raport ministrului lui din Sofia, pentruca aceste să arete „Europei“, ce oameni vrednici sunt Românii.

În România nu s'au mai arătat nici un caz de **holeră** afară de cele dintre Țigani delat Ștefănești.

Prin **portul Sulina** au ieșit două corăbii cu o mie de soldați **turci**, cari fuseseră **prizoneri** la Bulgari și apoi liberați de Români. Ei au fost ținuti pe cheltu-eala statului român și au plecat la Constantinopol.

Iată ce zice **atașatul militar austro-ungar**, dl Hranilovici, despre armata ro-

mână, pe care pleava dela gazetele jidano-maghiare din Pesta au batjocorit-o în modul cel mai murdar:

„*Observările, ce am făcut de când armata română a intrat în războiu m'au convins despre valoarea extraordinară (din sa-mă afară mare) a soldaților români. Mobilizarea s'a făcut foarte repede, procentul celor ce s'au prezentat neobișnuit de mare, înaintarea în linia de operațiuni în perfectă regulă, iar trecerea Dunării formează o lucrare tehnică de înaltă însemnătate. Ținuta trupelor românești este model, purtarea lor față de locuitorii bulgari nobilă și laudabilă, dupăcum eu însumi în dese rânduri am avut prilejul a mă convinge. Re-chizițiile se plătesc în bani gata și cu prețuri mari. Se cuvine a scoate la iveală disciplina și entuziasmul armatei întregi.*“

Acesta e raportul făcut de însuși ofițerul trimis de ministerul de războiu din Viena să vadă cum e armata română.

Ofițeri români botează un copil de Bulgar. Regimentul de infanterie „Mircea“ Nr. 32 a ajuns într'un sat bulgăresc, unde era să se odihnească. Printre locuitorii bulgari, cari știau românește, era și un fost soldat, care își perduse brațul în lupta dela Lüle-Burgas, așa că fusese trimis acasă. Născându-i nevasta un copil și el văzând, cât sunt de buni de inimă Românii, a rugat pe un ofițer să-i boteze el copilul. Ofițerul a înștiințat pe comandantul regimentului, dl Octavian Boianu. Acesta a hotărît, ca nașul copilului să fie întreg regimentul. Micului Bulgar i s'a dat numele *Mircea*, care e și numele regimentului. La botez a luat parte ca nași o delegație de ofițeri în frunte cu căpitanul Zăgănescu. Mircea a fost adus apoi la masa ofițerilor, împreună cu părinții lui. Ofițerii au strâns apoi câteva sute de lei, pe cari i-au făcut dar de botez finului lor.

Cânia austro-ungară. Cetitorii noștri știu, că foile din Viena și Pesta vărsau la început foc și cătran împotriva României. Acum s'au schimbat.

Interesant e, că foaia „Neue Freie Presse“ are un ofițer de stat major, care îi scrie articole despre mișcările militare. Acest ofițer spune, că armata română abia de se va putea mobiliza în 15 zile, iar socotind și marșurile și transporturile, ea la nici un caz nu va fi gata lângă Dunăre înainte de 7/20 Iulie. De aceea ofițerul austro-ungar, uitând că soldatul român din armata austro-ungară a scăpat în cele mai multe cazuri cinstea monarhiei pe câmpul de luptă, dă Bulgarilor, cari tocmai atacaseră mișelește pe aliații lor, sfatul, să bată iute pe Sârbi și pe Greci și apoi să se întoarcă împotriva armatei române, pe care să o zdrobească.

„Cănele austro-ungar“ și-a făcut socoteala fără să cunoască pe Român, căci la 7 Iulie, când credeă el, că armata română abia va fi pornit spre Dunăre, ea eră *deasupra dealurilor, cari împrejmuesc câmpia Sofiei!*

Tot așa s'a înșelat în privința trecerii Dunării. Spunea, că Românii le vor trebui zile întregi, până să facă podul. Dar ei au făcut două poduri în șapte ore și jumătate!

Spurcata foaie jidano-maghiară a lui Tisa, „Budapești Hirap“ cerea la început în gura mare lui Tisa să meargă la Viena și să ceară oprirea României de-a intra în Bulgaria. Căci mărirea României, zicea Jidano-Maghiarul, e primejdie pentru neamul lui. Nemernicii își uitaseră, că orice încercare dujmănoasă a monarhiei noastre împotriva României ar fi scos din pământul românesc al Austro-Ungariei o nouă armată românească gata să-l curețe de toate buruienile venetice așezate pe el.

Căpeteniile conferenței de pace dela București.

1 Prim-ministrul României Maiorescu, 2 Prim-ministrul Venizelos al Greciei, 3 Ministrul de finanțe Tonceff, al Bulgariei, 4 Prim ministrul Pasici, al Serbiei, 5 Prim-ministrul Vucotiei al Muntenegrului. Afară de aceștia, fiecare stat mai are câțiva delegați la conferența din București.

Lupta Românilor din Cluj contra încercării mișelești de-a înființa acolo o parohie unită păgână.

În zilele trecute popa Bucur (Bokor Endre) din Gelința și popa Gafton (Gafton Demeter) din Turia, doi ticăloși, hrăniți din masa mitropoliților Vancea și Mihali dela Blaj, și ajunși spre rușinea neamului preoți români în Treiscaune, s'au dus la Cluj cu gândul de-a înființa acolo o parohie păgână.

Reprezentanța bisericei române unite din Cluj a ținut sub președenția părintelui protopop Dr. Ilie Dăianu o ședință, la care au luat parte în număr mare intelectuali, meseriași și țărani români, cari la propunerea dlui Dr. Valentin Poruțiu au votat un protest bărbătesc împotriva încercării păgânilor.

În protest se spune, că unirea făcută la anul 1700 cu Roma a garantat *ritul, limba românească și întregimea mitropoliei unite*. Prin bula papei Piu dela anul 1853, când s'a înființat de nou mitropolia de Alba-Iulia, s'a garantat de nou ritul, limba românească și întregimea acestei mitropolii pentru toate timpurile. Întregimea mitropoliei unite e garantată și prin legea 38 din 1868. Nici chiar bula din anul trecut a papei, care a vătămat așa de greu legile și dreptatea, n'a cutezat să așeze Clujul între parohiile, cari să fie batjocorite prin înămolirea lor în episcopia păgână dela Haidudorog. Prin încercarea celor doi preoți nemernici haidudorogiști de-a turbura parohia română unită se calcă în modul cel mai necuviincios drepturile mitropoliei române unite, legile țării și bulele papilor.

De aceea reprezentanța parohiei române din Cluj declară, că va lupta cu toate mijloacele și pe toate căile, pentru ca parohia aceasta să nu poată fi spartă de cei fărădelege.

Părintele protopop Dăianu s'a prezentat în fruntea unei deputațiuni compuse din fruntași Români din întreg comitatul Clujului la nou numitul prefect (fișpan) Betlen și a protestat împotriva încercării de-a sparge parohia română din Cluj, cerând totodată dela fișpan să facă să se respecte legile. Prefectul a răspuns cu vorbe goale, că trebuie să ne înțelegem în pace, că trebuie să ne apropiem și alte fleacuri de acestea. Gândul lui adevărat s'a văzut însă, când vicecomitele Doja Endre, cel care a scris o carte, în care batjocorește pe Români în modul cel mai barbar, n'a vrut să lase pe părintele protopop Hațagan din Cojocna să vorbească în adunarea comitatului. Românii, în semn de protest, n'au luat parte la banchetul dat noului pașe aziatic hotărînd, că în adunarea viitoare a comitatului să protesteze în contra tuturor fărădelegilor.

Un scandal în Sibiu.

— Poliția a confiscat un prapor bisericesc. —

Sâmbăta trecută, în ziua de Sfântul Ilie, Românii sibieni din parohia gr.-or. a Suburbului-inferior au primit pe nou alesul lor preot, dl *Romul Bucșa*, care în această zi a fost instalat în parohie prin dl protopop al Sibiului Dr. Ioan Stroia.

Și fiindcă dl Bucșa în ziua de Sfântul Ilie a sosit de-acasă dela părinți, Românii

din parohia dânsului au hotărît ca să-i facă o primire frumoasă la gară, unde au ieșit în dimineața acelei zile.

La ciasurile 7 dimineața uu frumos număr de Români, dimpreună cu un banderiu de călăreți se aflau în fața gării. În fruntea banderului un țaran chipeș purta un prapor bisericesc în mândrele noastre colori roșu-galbin-vînat, iar călăreții coarde naționale. De asemenea și caii erau împodobiți cu frumoase chindisituri românești în colori naționale.

Ținuta aceasta a Românilor a scos din sărite pe compatrioții nostri Sași și Unguri din Sibiu. Încă de Vineri, când Românii au anunțat la poliție, că în ziua următoare vor aranja o primire sărbătorească nou alesului lor preot, poliția din loc (care e în mâinile Sașilor) a căpătat friguri, că vezi Doamne cine știe ce vor face acum Românii.

De aceea le-au pus Românilor condiția, ca să nu cumva să iese cu ceva decorațiuni tricolore. Ba le-a cerut că asupra acestei opreliști polițienești unii dintre ei să iese înainte răspunderea. Românii însă, cari nu le trecea prin cap a face doar demonstrație, au protestat contra cererii poliției și n'au voit să iese la cunoștință o astfel de cerere.

Cu toate acestea, fiindcă poliția susținea pe nedrept, că praporul în colorile roșu-galbin-vînat e *steag național*, oamenii nostri au hotărît ca să iese și steagul patriei noastre în frunte, ceea ce s'a și întâmplat.

Dar se vede, că cinstiții nostri Sași voiau cu orice preț provocarea scandalului. De aceea la gară au fost comandați un număr respectabil de polițiști. Aceștia stăruiesc mereu, ca Românii să nu meargă prin partea de sus a orașului. Vezi Doamne pe aci numai ei, Sașii, pot trece, cărora le este permis a purta steaguri de-ale lor, după cum au făcut de curând la instalarea unui preot săsesc. Pe când Românii, cari nu voiau decât să treacă pe la reședința Mitropolitului nostru, căruia să-i aducă omagiile lor, trebuesc oprîți. Poftim judecată și dreptate săsească!

Astfel cugetând Românii, n'au luat nimic în seamă din dorințele poliției. Dela gară — după o frumoasă bineventare a noului preot și o mulțumită din partea acestuia — convoiul Românilor cu călăreți și trăsuri și-au luat drumul prin Strada Gușteritei și a Faurului, apoi spre Piața mare, de unde voiau să deie prin strada Măcelarilor, unde e reședința Înaltului nostru Mitropolit.

Când să intre în Piața mare poliția îi oprește pe Români în loc, zicându-le să meargă pe o altă stradă. Se învoiesc și la asta, înaintînd mereu spre strada Măcelarilor. Dar acum, când ajung în fața poliției și a primăriei, iarăș le sar înainte polițiștii. Românii sunt oprîți din nou a înainta pe strada Măcelarilor. Ba câțiva dintre ei sar asupra lui Ioan Moldovan, care purta frumosul prapor. Deși în fruntea convoiului era steagul cu colorile statului, totuș poliția dă năvală, ca să confiscă praporul Românilor, care, e drept, că este lucrat în colorile roșu-galbin-vînat, dar nu mai puțin e drept, că are cruce în vârf, dimpreună cu două icoane sfinte, prin ceea ce e absolut nedreaptă orice învinuire de demonstrație.

Văzînd Românii aceasta s'a produs numai decât o turburare îngrijitoare. Poliția voia cu orice preț să confiscă praporul, iar pașnicii Români nu înțelegeau cum îndrăznesc Sașii a face una ca aceasta. Dacă

nu s'a întâmplat vr'un scandal mai mare, esfe a se mulțumi chibzuinței Românilor, cari voiau să încunjure orice neplăcere în legătură cu instalarea noului lor preot.

De aceea n'au făcut opoziție deosebită contra luării praporului, dar au pretins momentana liberare a lui Moldovan, pe care polițiștii voiau — iar pe nedreptul — să-l închidă, după ce îi luase praporul. Călăreții și întreg convoiul stau pe loc, iar o deputație în frunte cu dl Iosif Joandrea, socrul dlui părinte Bucșa, se duce la căpitanul poliției Iauernig, care poruncise confiscarea praporului și dela care voiau să ceară lămuriri. Acesta sta în vorbă cu alți doi domni străini, iar pe Români îi respinge în modul cel mai neomenos... Românii nostri se duc momentan la primarul orașului Dörr, care, după ascultarea deputației Românilor, a dispus ca Moldovan să fie îndată liberat.

Dar ce era acum de făcut pentru praporul confiscat, ba, după cum se spune, străpuns de un harnic polițist sas? Românii se hotărîsc numai decât între ei, *ca pentru aceasta încălcare și purtare față de ei, se facă arătare pe cale judecătorească contra poliției*, iar steagul patriei încă să li-l deie lor (Sașilor), să facă ce vor vrea cu el, dacă un simplu prapor li l'au confiscat. Apoi convoiul a pornit mai departe, mergînd liniștit până la biserică. În aceeași zi foaia Sașilor din loc „Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt“, scriind despre acest incident, zice că contra Românilor se va porni cercetare judecătorească pentru purtarea tricolorului și nesupunerea față de poliție. Deci tot ei de cătră pădure!

În fața unei purtări polițienești atât de nechibzuite, întrebăm pe matadorii Sașilor sibieni: Află ei cu cale o astfel de provocare față de Români? Nu recunosc Sașii nedreptatea ce vreau să le-o facă Românilor, prin aceea că dela ei cer lucruri, pe cari la Sași de-ai lor le permit și se fac a nu le vedea? (Cazul cu preotul săsesc al Slimnicului. Acest preot a fost condus din Sibiu cu muzică și steaguri săsești, fără a li se pune cineva în cale). Nu-și dau seama Sașii nostri, că prin o astfel de purtare față de Români, se produce o ură neîmpăcată și tot mai mare între Români și Sași? Unde vreau Sașii să ajungă? Sau cred doară, că Românii sunt buni numai a plăti dările cele mari, iar încolo să nu zică nimic și să nu pretindă libertate egală pentru toți cetățenii acestei patrii?

Dacă cumva astfel vor fi cugetînd, atunci se înșală amar. Românii cer dreptate și libertate fără deosebire de naționalitate. Iar dacă compatrioții Sași se împotrivesc la asta, atunci cu atât mai rău pentru ei. Una însă să o știe: toate nedreptățile și năcazurile, ce le fac ei, o mână de oameni, Românilor de aici, cari numără peste trei milioane de suflete, se vor răzbuna odată amar.

Cazul de față e o nouă probă, că Românii n'au avut nici un gând ascuns a demonstra sau a produce scandal, pentru că atunci altcum ar fi făcut, când a sărit poliția asupra lor. Asta e odată fapt împlinit, întocmai cum prin acest caz s'a dovedit din nou, că Sașii — ca și Maghiarii — unde numai pot vreau să ne îngenunche, să ne năcăjească și să ne oprească dela orice manifestație românească. Iar asta să le-o ținem minte, atât Românii sibieni, cât și cei dela țară, cari veți ceti aceste rânduri!

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 7 August n.

Cursuri de vacanță. Cursurile dela Vălenii-de-Munte ale dlui Iorga, la cari au luat parte anul trecut și Principele Carol și Principesa Elisabeta, nu se mai țin anul acesta, fiind chiar și dl Iorga mobilizat. În schimb *Asociațiunea Câmpulungeană* (din Câmpulungul *Bucovinei*) a fraților Bucovineni a hotărât să țină în *Candreni*, un frumos sat românesc de munte, începând cu 3 Aug. un sir de conferințe istorice, științifice și literare. La aceste cursuri vor vorbi, între alții, d-nii *Dr. I. Nistor*, învățatul profesor de istoria Românilor la universitatea din Cernăuți, dl *Dr. E. Botezatu*, profesor de științe tot acolo, și dl *Gheorghe Tojan*, poetul și scriitorul nostru bucovinean.

Mangra fuge de judecată! Cetitorii noștri știu, că oriunde se arată vânzătorul de neam, ticăloasa slugă a lui Tisa între Români, e luat cu huideo! și bătut cu ouă clocite. Așa a pățit și astăprimăvară în Arad, unde câțiva tineri vrednici l-au luat în primire. Renegatul i-a dat în judecată, dar când să se pertracteze cauza la Arad, n'a cutezat să vină, ci a cerut să fie ascultat în Oradea. Să te păzească Dumnezeu de judecata ungurească! Tribunalul i-a ascultat cererea, dar nu degeaba s'a vândut lui Tisa, și a hotărât să fie ascultat în Oradea. Când colo mișelul nici în Oradea nu s'a prezentat, ci cu câteva zile mai înainte a șters-o tocmai lângă — Marea-Adriatică, de unde a trimis o scrisoare, spunând că e bolnav. Adevărat, că e bolnav, dar de boală de creeri și de anenie, și încă de mult!

Di Dr. Romul Veliciu, avocatul celor pârțiți de Mangra, a cerut ca acesta să fie condamnat la plata cheltuielilor.

Noi, organul Studențimii române. În Cluj a început să apară o nouă revistă română, a studenților universitari români. Până acum au apărut numerele 1—3, cu un cuprins literar și național foarte bun. Revista are și ilustrațiuni frumoase. Costul abonamentului e numai de 6 coroane pe an. O recomandăm cărturarilor noștri și pentru că e a studenților români și pentru că e bună.

Cancelarii advocațiale. Aduc la cunoștință, că mi-am deschis cancelarie advocațială în *Făgăraș*, strada Becleanului Nr. 22. *Dr. Iulian Cârje*, avocat.

— Aduc la cunoștință, că mi-am deschis cancelarie advocațială în *Budapesta*, V., Rudolf-ter 5. *Dr. Virgil Ciacian*, adv.

O altă pildă frumoasă. Românii din Pecica (Bănat) au hotărât cu însuflețire să voteze toate cheltuielile trebuincioase pentru susținerea școalelor lor. Să trăească!

Aviatorii maghiari Se laudă și Jidano-Maghiarii cu aviatori maghiari! E unul, care într'adevăr zboară, dar acesta e *Slovac*. Cum zboară ceialaltii doi, Cvas Andraș și Heghedius Ioji ni-o spune o foaie maghiară. Ei au anunțat publicul din Sătmă, că au să se ridice cu aieroplanele de pe câmp cam la o oră depărtare de Sătmă. Au pus și niște prețuri mari de intrare. Mulțimea a așteptat două ciasuri, dar „aviatorii“ maghiari nu s'au putut ridica de pe pământ, de care par'că se lipiseră roatele aieroplanelor. Noroc, c'a dat un poivou, care a risipit lumea adunată. Ce înjurături vor mai fi tras cei păcăliți!

Despărțământul Nocrich al Asociațiunii invită pe membrii și sprijinitorii săi la adunarea generală, ce se va ține la 10 August n. în comuna *Alțina*, ora 1 d. a. Seara va fi teatru și petrecere.

Alți târători. În *Sănmiclăușul mare* (Bănat) a fost o adunare electorală pentru a pregăti alegerea unui nou deputat de-ai lui Tisa. Spre rușinea Românilor de-acolo, la gulașul jidano-maghiar a luat parte și preotul, zis român, Popovics și avocatul Luczai Liviusz. Ei au mai înșelat și pe cincisprezece țărani români să ia parte la adunare. Mare batjocură, când tocmai în vremurile acestea mari pentru noi Români, se mai găsesc oameni, cari să-și vândă cinstea românească dușmanului neîmpăcat al neamului.

Kronkán — fuge. Kronkán cel pământ de avocatul nostru Dr. Gropșianu ar fi trebuit să se bată în duel. Dar — i-a fost frică. Așa a spus, că de dl Dr. Gropșianu „ar fi auzit“, că ar mai avea niște întâmplări neisprăvite prin duel și așa nu vrea să se bată cu dânsul. Bine, că a încassat palmele.

Vai de marea ungurească. Au și Ungurii o mare, lacul Balaton. Căci țărâmurul Ungariei dela Marea-Adriatică e locuit de Croați și în Fiume Italiani, și aceștia știu câtă dragoste au pentru Jidano-Maghiari. Dar acum le e amenințată și proprietatea acestui lac, căci după cum se plâng foile jidano-maghiare, o colonie de Germani (nu Sași!) cuprinde tot mai mult pământ pe marginile lacului Balaton. La ce se plâng? Ungaria apuseană trebuie să devină germană, precum Ardealul în Ungaria răsăriteană trebuie să devină pământ românesc.

L-au învățat minte! Din Hodșag plecase cu trenul spre Săbadca (între Dunăre și Tisa) curelarul ungur Tot Imre. În acelaș vagon erau și trei Sârbi. Venind vorba despre învingerile sârbești, Ungurul a devenit obraznic și a început să injure pe Sârbi. Aceștia l-au luat de gât și l-au aruncat din tren. Roatele trenului i-au mai tăiat și un picior.

Iată unde duc batjocurile gazetelor jidano-maghiare îndreptate împotriva Sârbilor și Românilor. Dar fărădelegile celor din Pesta au mai avut drept urmare încă un fapt: Ungaria adevărată e numai ceata celor câteva milioane de Jidano-Maghiari.

Negoțul cu paseri. Poliția din Sibiu aduce la cunoștință celorce vin la Sibiu să vândă paseri de curte (galițe, hoare), că e oprit de-a duce mai mult de patru pui cu picioarele legate. Gâște, rațe, curcani și găini mari nu e ertat să fie aduse sau ținute cu picioarele legate, ci fiecare va fi ținută de sub aripi. Mai mult de patru paseri de curte trebuie aduse în coșnițe sau cotețe, cari să fie astfel împletite sau altminteri construite, încât cumpărătorul să le poată vedea bine de-afară. Celce calcă aceste porunci poate fi pedepsit cu o amendă până la 40 de coroane.

Cununie. D-șoara Elena P. Iosof și dl Ioan I. Floaș, ambii din Galeș, și-au serbat cununia lor religioasă Duminecă în 3 August n. în biserica gr.-or. din loc. — Din acest incident dl Floaș, care de altcum e domiciliat în Akron O. America, a dăruit, prin administrația foii noastre, 10 coroane la fondul ziariștilor români.

Sincere felicitări tinerei părechi!

O comună vrednică. Comitetul și sinodul parohial din Socodor au hotărât cu unanimitate să-și susțină și mai departe școala națională românească (confesională) și să plătească învățătorilor leafa după legea cea nouă.

Înebunit de frica potopului. Feciorul proprietarului ungur Naghi din Tisa-sece (comitatul Sătmăruului) a înnebunit de frica vărsărilor de apă. Săptămâna trecută a început să țipe: vine potopul, să fugim! De-atunci trebuie să-l țină legat, ca să nu fugă de-acasă și să se prăpădească.

Tovarășii lui Mangra. Am arătat hotărârea frumoasă a Românilor din Cluj, ca să nu ia parte la banchetul dat în cinstea prefectului celui nou. S'au găsit însă doi vânători de ciolanul lui Tisa, advocații Isac și Indre, cari s'au grăbit să meargă la gulașul unguresc și mai din coada mesii să laude cu vorbe, cari pe orice om cinstit l-ar fi umplut de scârbă, nu numai pe Betlen, prefectul cel nou, ci și pe vice-comitele Doja Endre, dușman neîmpăcat al neamului nostru, căruia i-ar răpi nu numai limba, dar și cea din urmă glăie de pământ.

Scurpă Române și treci mai departe. Ear Români din Cluj și din comitat vor ști să le plătească cu vârf acestor două burueni, cari stau în legătură și cu mișelia haidudorojeană și-și bat capul, împreună cu Mangra, să înființeze o gazetă murdară, cu ajutorul căreia să prostească pe Români să se vândă lui Tisa.

Se cer mai mulți soldați! Ministrul de războiu din Viena cere în loc de 50 de mii 60 de mii de recruți. Dări mai mari ni se cer, soldați mai mulți ni se cer. Dar noi Români ce folos avem din aceste dări nesfârșite în bani și sânge?

Numărul Slavilor e arătat de o revistă rusească astfel: *Rușii* (și *Rutenii*, cari de fapt vorbesc o limbă deosebită de cea rusească, deși asămănătoare) sunt în număr de aproape 113 milioane, *Poloni* (în Rusia, Prusia și Austria) peste 20 de milioane, *Sârbi-Croați* (vorbesc aceeaș limbă și trăesc în Serbia, Bosnia și Herțegovina, Croația, Slavonia, Bacica — ținutul de meazăzi dintre Dunăre și Tisa — și în unele părți ale Bănatului) 9 milioane și jumătate, *Bohemi* sau *Cehi* (în Bohemia și Moravia) peste 7 milioane, *Bulgari* (aici sunt socotiți și cei din Macedonia, cu toate că vorbesc o limbă încâtva deosebită de cea bulgară) ceva peste cinci milioane și jumătate, *Slovaci* peste trei milioane, *Sloveni* (numiți și *Venzi* în câteva provincii din partea de meazăzi a Austriei și mai puțin în Ungaria apuseană între râurile Drava și Mur) un milion și jumătate.

Îndrăzneți hoți! Căpitanului de poliție din Bistrița i-au furat într'o noapte toate ghiveciurile (oalele) cu flori cu lădiță cu tot din ferestri. Până acum poliția de-acolo n'a putut da de urma hoților.

Reuniunea femeilor române din Săburbiul Iosefin (Groapă—Sibiu), înființată la stăruința vrednicului preot Ioan Boiu pentru înfrumșetarea Casei Domnului, și-a ținut adunarea generală. Din raport se vede, că în doi ani a strâns deja frumoasa sumă de 700 coroane. Reuniunea are 6 membre fondatoare, 36 membre pe viață și 56 de membre ordinare. La aceasta adunare s'au mai înscris o membră fondatoare, trei pe viață și trei ordinare.

O mărturisire. La Uifalău în Bihor a fost alegere de deputat. Cele întâmplăte acolo, i-au stors contelui Caroli mărturisirea, că cercul acesta electoral nu se află în Ungaria, ci în Azia.

Greșește Ungurul, căci toate cercurile electorale din Ungaria sunt în Azia și nu în Europa. Nu de geaba Jidano-Maghiarii au puterea de peste 40 de ani în mâinile lor.

Vreau să încerce cu mișelia Haidudorogului și în America. Guvernul din Pesta, orbit cu totul de patima maghiarizării, umblă cu planul de-a trimite și în America un episcop greco-catolic maghiarizător. Românii de-acolo sunt gata, ca în cazul când se va săvârși și aceasta fărădelege, să formeze o biserică națională independentă (neatârnată) de cea din Ungaria și să-și aleagă ei autoritățile bisericești.

Foarte bine, iar de va cuteza mișelul să între în biserica românească, loviți-l la mir!

Port militar austriac la Dunăre. Ministrul de războiu austriac a hotărât să construiască un port militar la Novisad (Neusatz) lângă Dunăre, unde va fi stațiune pentru flota corăbilor de războiu austriacă de pe Dunăre. Lucrările vor începe la primăvara viitoare.

Spion în Sibiiu? În Sibiiu a fost arestat un fotograf Hermann Nasch, bănuț a fi spion. El fotografiase cazărmii și depozite militare și încercase să iscodească pe câțiva soldați. La el s'a mai găsit și o scrisoare dela un fotograf din Pesta, care l-a trimis la Sibiiu. În scrisoare, cel din Pesta îi scrie să fie cu grije la fotografiat, nu cumva să dea de bănuț poliției. Alte amănunte nu se cunosc până acum.

Podul de fer, care împreună Buda cu Pesta și despre care învață și copiii noștri la geografie, va fi stricat anul viitor făcându-se în locul lui altul mai frumos. Până să se isprăvească podul cel nou e vorba să se întindă o frânghie de metal dela un mal la celalalt al Dunării și de frânghia aceasta să fie atârinate șase vagoane, în cari să treacă oamenii cari au treabă de pe un mal pe celalalt.

Otrăviți cu înghețată. Înghețata e un fel de dulceță rece ca gheața, pe care o mănâncă bucuroși cei dela orașe și e cunoscută și de mulți dela sate. Când cofetarul nu pregătește înghețata cu destulă îngrijire, mai ales în privința *curățeniei*, pot să ajungă în ea microbi de boale, de cari se molipsesc și cei sănătoși, cari o mănâncă. Așa a pățit familia dlui Nicolae Stefu din Arad. Mănâcând înghețată, s'au îmbolnăvit cu toții de un fel de lingoare (tifos). O fată mai mare a murit în aceeași zi, ceilalți zac în spital.

Pentru comercianți și crâjmari. Se atrage atențiunea celor interesați asupra publicațiunii din Galați, unde se află de arândat crâjma nouă comunală, dimpreună cu localul pentru boltă. După cum aflăm, locuitorii comunei ar dori tare, ca să se găsească un Român harnic de-ai noștri, căruia i-ar da tot sprijinul posibil.

Un soldat turc cu numele Mahmud din armata română, văzând că pe unul din forturile Silistrei nu fâlfăie mândrul nostru tricolor, a luat iute un steag național dela o prăvălie din Silistra, l-a înțepenit de o prăjină lungă și a alergat la fort unde l-a înfipt strigând hura România! Intreagă Silistra a răsunat apoi de uralele Românilor și ale Turcilor.

Un sfat. Nimic nu curăță sângele și stomacul așa de bine ca poamele. De aceea în timpul lor trebuie să mănâcăm în fiecare zi poame, dar numai de cele *coapte bine*. Ceice cumpără poamele, dar chiar și ceice le iau din pom, e bine să le spele mai înainte de-ale mănâca. Nu e însă trebuință să le curețe de coajă, dar sămburii să nu-i mănânce nimeni, ci să-i adune pentru a-i sămăna. După poame să nu bea nimeni apă, căci îi poate face rău la stomac.

Bieții bărbați americani! Românii, cari au fost în America, vor fi văzuți, că femeile americane înaintează tot mai mult pe calea de-a deveni fătărăi. Multe vreau să se mărite numai cu condițiunea, ca să nu lucreze nimic în casă, mai ales să nu gătească (să facă de mâncare). Bietul bărbat muncește toată ziua, ear când vine acasă trebuie să se mulțumească cu mâncare din birt sau — să-și gătească el. Un American a deschis în Newyork o școală de bucătărie, în care se primesc numai *bărbați*. S'au și înscris o mulțime, cari învățând și gătitul să se scape de trântorii-femei, cari pot să rămână fete cât vor voi.

Petrecheri.

Excursiunea de vară a Reuniunii socialilor români din Sibiiu, anunțată pe Duminecă în 3 August st. n. neputându-se ține din cauza timpului nefavorabil s'a amânat pe Duminecă în 10 August st. n. a. c., pe când invităm din nou pe toți meseriașii români și sprijinatorii Reuniunii a lua parte. Plecarea la orele 8 dimineața dela casa Reuniunii, strada Brukenthal 17. *Comitetul.*

Tinerimea studioasă din Tilișca aranjază o petrecere de vară în 10 August 1913 st. n. în „Arinii Gruului“ ear la caz de timp nefavorabil în edificiul școlii din loc. Începutul la 2 ore d. m. Venitul curat e destinat jumătate pentru fondul de excursiune al copiilor, ear jumătate pentru fondul ziariștilor.

Tinerimea română din Brad și jur invită la producțiunea teatrală, împreună cu joc, ce se va ține Duminecă la 10 August n. în pavilionul de vară a hotelului „Coroana“ din Brad. Începutul la 8 ore seara. Programul e următorul: I., „Curiositate femeiască“, comedie într'un act, localizată de M. Popescu; II., „Zăpăcii“, comedie într'un act de A. de Kotzebue; III., „Geloșii“, comedie într'un act de Moșul.

Tinerimea studioasă din Daneș invită la producțiunea teatrală, împreună cu joc, ce o va aranja în școala gr.-or. în 10 August st. n. Începutul la 8 ore seara. Se vor reprezenta: „Unde dai și unde creapă“, comedie în 2 acte de A. Cosmar, localizată de Iuliu Popescu și „Inimicul soacrelor“, comedie într'un act, după o novelă franceză din nemțește tradusă de Bb.

Tinerimea română din Sebeșul-Inferior invită la producțiunea corală-teatrală, care se va aranja Duminecă la 10 August st. n. în edificiul școlii din loc. Începutul la 8 ore seara. — NB. Cu ocaziunea sosirii trenurilor de Sibiiu și Făgăraș, la gara Oltfelsösebes seara la orele 7 și jumătate vor fi căruțe la dispoziția on. public.

Știri economice.

Starea sămănăturilor. În cel mai nou raport al ministrului de agricultură se arată că vărsările de apă ar fi păgubit mai mult drumurilor și clădirilor, apoi au înoroit fânățele și au împedecat făcutul și adunatul nutrețurilor. Dintre cereale (bucate) au suferit mai ales cucuruzul. S'au stricat în multe locuri și cartofii. Dar și cucuruzul și cartofii s'au îndreptat iară.

În săptămâna din urmă dinainte de facerea raportului s'au revărsat râurile Tisa, Crișurile, Crasna, Murășul, Timișul, Târnavele, Oltul, Someșul, Hârtibaciul, tot râuri, cari curg pe pământ românesc, de aceea i-se și pare guvernului din Pesta, că „pagubele nu sunt mari“.

Seceratul *grâului* s'a isprăvit pe Șesul Ungariei. Din cauza ploilor, grâul secerat a încolțit, ear cel neseccat a prins rugină pe alocuri. Dar recolta e mai bună decum se aștepta.

Săcara s'a secerat la șes. Recolta ei încă e mai bună decum se aștepta, tot așa și a *orzului*. Seceratul *ovășului* s'a început numai la șes.

Cucuruzul a fost ținut pe loc, mai ales în Transilvania, din cauza ploilor, cari i-au îngălbenit foile. Dacă timpul va rămâne priincios de-acum înainte, ne putem aștepta la o recoltă mijlocie.

Cartofii au început să putrezască în pământ din cauza umezelii prea mari. *Napii de zahăr* și cei de *nutreț* stau bine. *Poame* vor fi destule, *nuci* mai multe vor fi numai în Ardeal.

Condamnarea unor cămătari. Am fost adus și noi știrea, că împotriva direcțiunii băncii Tartolți nepbanc din Sătmar s'a pornit proces pentru că făcea cămătărie. Direcțiunea se compunea din Jidani veniți nu de mult din Galiția, dar toți buni „patrioți maghiari“. Cercetarea a dovedit în 1792 de cazuri, că ei luau dobânzi și până la 40 la sută, așa că au adus la sapă de lemn o mulțime de *Români*. Mișei au fost condamnați la închisoare dela una până la șase luni și la amende în bani de 200 până la 400 coroane. Dar pentru aceea tot rămân cu banii jefuiți dela Români.

Scăderea intereselor la băncile din Sătmar. În Sătmar e și o sucursală (filială) a Băncii austro-ungare. Directorul acestei sucursale a isbutit să înduplece toate băncile din Sătmar să scadă dobânda la împrumuturi. Ele luau până acum și câte 15 la sută. Acum s'au legat toate să nu ia mai mult de 11 la sută. Care nu se va ține de acest legământ, nu va mai putea face împrumut la Banca austro-ungară.

Lipsa de cucuruz. La începutul războiului al doilea balcanic, România a oprit exportul cucuruzului din țară. În Austro-Ungaria fiind lipsă de cucuruz, au comandat din America de meazăzi. Nu de mult a sosit în Fiume cel dintâiu vapor cu cucuruz american, care va fi dat pentru populațiunea din Croația, Dalmația și Istria. În curând va sosi un alt vapor mare încărcat cu cucuruz pentru Ungaria.

Târgul de oi la Sebeșul săsesc se va ține în 10, 11 și 12 August n. 1913.

Banchetul din Abrud.

Acum câteva săptămâni primisem o corespondență despre un banchet în Abrud. Tot asemenea am văzut, că „Românul” din Arad, organul partidului național, încă a publicat, că la banchetul dat în Abrud în cinstea retragerii la penzie a unu funcționar român, chiar și Românii de față au ținut vorbiri în limba maghiară. Pe când în „Foia Poporului” aceasta știre scurtă era sub tipar, în „Românul” s'a desmințit, că nu corespunde adevărului. După aceea am primit și noi din partea mai multor fruntași de-ai nostri din Munții-Apuseni asigurarea, că un singur Român a vorbit la acel banchet și anume în limba *românească*. Mai primind și alte diferite informațiuni, trecem preste acest incident, și îndreptăm cu deosebită plăcere știrea publicată în Nr. 28, adăugând următoarele lămuriri:

Foaia noastră e înainte de toate o școală *națională*, în care învățăm pe Român, între altele, să întrebuințeze în *toate* împrejurările și mai ales față de străinii pri-pășii printre noi *numai limba românească*. Străinul să se simtă mulțumit, că i-se adresează Românul în limba românească și nu-l desconsideră cu totul. Nu vrem să înțelegem niciodată rostul concesiunilor limbistice, pe cari le fac unii din intelectualii nostri venetilor. Rezultatul acestei slăbiciuni îl vedem în Sătmăr, unde zeci de mii de Români, cari au mărturisit la recensământul din urmă, că-și pot chinui organele vorbirii într'o limbă străină, au fost înșghebați fără nici o rușine într'un neam străin.

Cu atât mai dureros a trebuit să ne atingă știrea — spre marea noastră bucurie *falsă*, — despre astfel de concesiuni făcute tocmai în Munții lui Iancu, cari trebuie să rămână și pe viitor o cetate tare românească nu numai de apărare...

Incidentul acesta își are și partea lui bună: Românii au avut frumosul prilej de-a auzi fruntașii români din Munții-Apuseni împotriva presupunerii, că ei s'ar putea face vinovați de călcarea datoriilor lor naționale.

Ultime știri.

Prelungirea armistițiului
cu încă trei zile.

Pace între România și Bulgaria.

Ministrul de externe al României a dat Marți următoarea știre: Neajungându-se până azi la o înțelegere deplină între delegații Bulgari de oparte și delegații Greci, Sârbi și Montenegrini de altă parte, armistițiul a fost prelungit cu încă trei zile, adică până Vineri la 12 ore din zi.

Primind însă Bulgaria toate cererile României, pacea între aceste două popoare a fost încheiată, dar de subscris nu s'au subscris încă documentele de lipsă. Asta o va face România numai atunci, când Bulgaria va încheia pace și cu celelalte state. Acestea au fost hotărârile conferinței de Marți înainte de amăzi.

Intervenții străine.

În decursul zilelor de Duminecă și Luni au intervenit (s'au întrepus) și factori străini pentru pace. Se susține cu siguranță, că împăratul Wilhelm al Germaniei a intervenit la regele Ferdinand al Bulgariei, cerându-i să se lase de Cavala, ceea ce regele Ferdinand a și făcut. E de observat, că Cavala este nu numai un oraș cu port

însemnat, ci și încunjurat de un ținut, care aduce venit de aproape 150 milioane din prăsierea tăbacului.

Muntenegru a primit
30 milioane despăgubire.

Marile Puteri au încuviințat Muntenegrului un împrumut de 30 milioane, ca despăgubire pentru că a părăsit de bună voie orașul Scutari acum câteva luni. — N'a făcut geșeft rău bădăranul de Nichita!

Mercuri s'a încheiat
pace peste tot.

Aceasta e cea mai însemnată știre, care de sigur va îmbucură pe mulți. Din București se vestește adică, cumcă în ședința de Mercuri, după o dezbateră de mai multe ciasuri, delegații statelor balcanice au ajuns la înțelegere. Grecii vor primi orașele Cavala, Seres și Drama, Sârbii orașul Rodoviște, iar Bulgarii Strumița.

Sub aceste condiții s'a încheiat pacea. După aceea prim-ministrul Maiorescu a ținut o frumoasă cuvântare, prin care a stăruit asupra unei alianțe balcanice.

Din partea delegaților s'a exprimat dorința, ca Marile Puteri să considere de încheiată aceasta pace așa cum s'au înțeles țările războinice.

La Ministerul de externe în București se va da Sâmbătă acum un prânz în onoarea delegaților, ear Duminecă seara va avea loc un alt prânz la palatul regal, unde vor fi invitați toți delegații. Tot Duminecă se va face delegaților invitare de a merge în excursiune la Sinaia, spre care scop li se va pune la dispoziție un tren special.

România demobilizează.

Îndată după încheierea păcii, guvernul român a dat ordinul pentru demobilizare în întreagă țara, ear trupele, cari au fost înaintat spre Sofia, vor pleca înapoi.

E deci speranță, că în curând o să avem pace cum se cade. La un amestec al Marilor Puteri sau noui neînțelegeri între statele balcanice nu se mai crede deocamdată.

Poșta Redacției și a Administrației.

Budapesta. Nesubscriind cele trimise nu se pot publica. Dacă dorești, scrie din nou, subscrind numele adevărat, ca cel puțin noi să știm cine e autorul.

Srediștea mică. Am citit cu deosebită plăcere scrisoarea Voastră și ne bucurăm de frumoasa activitate ce se pornește. Vă dorim deplin succes și înaintare la toți, ca astfel să se poată întări și bietul nostru popor. Convocarea va apăre în numărul viitor, iar după constituire publicăm bucuros un raport scurt. Salutări și doriri de bine la toți!

Mai multor rezeviști și soldați în Bosnia și alte părți. Vă facem cunoscut, că de aici foile merg regulat, dar poate că se pierd prin vr'o cancelarie pe-acolo. Stiriți deci pe la cancelaria regimentului, la batalion, companie. La urmă scrieți-ne și nouă unde zace răul.

Abonatul 8432. Scrisoarea trimisă e atât de încercată, încât nu putem înțelege aproape nimic din ea. Scrie-ne din nou ce dorești.

A. S. în B. Nu știm cine ar putea duce cucuruz pe la D-Voastră. Dacă vom afla pe cineva, atunci Vă scriem îndată.

Rod. Avizul trimis a sosit prea târziu pentru numărul 30

Redactor resp.: Nicolae Bratu.
Editura și tiparul „Tipografia Poporului.”

Abonamentul foii este pe un an 4 cor. 40 bani, iar pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani. O scriem aceasta spre orientarea unora, cari tot detrag cei 20 sau 40 bani. Cu două coroane dăm foaia numai aceluia, cari vin ca abonați noi pe aceste cinci luni până la Anul nou. Deci nu tot scurtați și din cei câțiva bani, că nu-i frumos! Doar foaia e și așa pe un preț atât de ieftin.

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după *calendarul vechiu*).

28 Iulie: Gyoma, Kecskemét, Reghinul-Reghinul-săsesc, Rodna-veche.

29 Iulie: Apoldul-mic, Ațel, Canijamare, Eperjes.

31 Iulie: Avrig.

1 August: Becicherecul-mare, Șomcuta-mare, Soporul-de-sus, Timișoara.

2 August: Ferihaz.

3 August: Haroscherec, Komárom, Luna, Macău.

4 August: Budapesta.

5 August: Drag, Mociu, Papolt, Sborșin, Voila.

6 August: Aiud, Farcașlacă, Goroslăul de pe Someș.

7 August: Dej, Mănăsturul-unguresc.

8 August: Barot, Cetatea-de-baltă, Ciozvin, Ciuc-Cosmaș.

Prețul bucatelor

În SIBIU la 5 August st. n.

Grân	Cor. 19.—	până 20.50 de hectolitru
Săcară	—	—
Orz	14,—	15,—
Ovăș	9,—	11,—
Cucuruz	13,60	14,80
Cartofi	3,—	3,50
Fasole	—	—
Făină Nr. 3	35,20	35,20 la 100 chilo
" 4	34,40	34,40
" 5	33,80	33,80
Slănină	154,—	170,—
Unsoare de porc	179,—	176,—
Său brut	56,—	64,—
Său de lumini	84,—	88,—
Său de lumini topit	104,—	104,—
Săpun	66,—	66,—
Fân	4,—	5,—
Lemne de foc neplutite	10 10	11,— la met. cub.
" " plutite	9,20	9,70
Spirit rafinat	Cor. 2,10	2,15 la litru
Spirit rdinar	2,08	2,08
Carne de vită pentru supă	Cor. 1,20 până 2,—	la chilo
" " friptură	1,60	2,—
" " vițel	1,—	1,80
" " porc	1,20	2,—
Ouă 10 bucăți	—,67	—,80
Odeătrar de miel	—	—
urine de cal	—,80	1,20

În BUDAPESTA 30 Iulie n. st.

Grân de Tisa	78 chilo	Cor. 11,12 până 11,27	la 50 chilo
" " 79	"	11,25	11,37
" " 80	"	11,27	11,30
Săcară	"	8,57	8,62
Orz	"	7,80	8,—
Ovăș	"	8,65	9,—
Cucuruz	"	8,15	8,25

Prețul banilor în 30 Iulie n.

	cumpărat:	vându
Galbeni	Cor 11,80	11,42
100 Lei, hârtie	92,50	93 80
100 Lei, argint	90,—	92 50
Lire turcești, aur	21,40	21 65
1 funt șterlingi englezești	23 90	24 18
100 marce, aur	117,85	118 25
100 hârtie	117,85	118 25
Napoleon	19,04	19 18
100 Ruble rusești, hârtie	252,—	254,—
100 " argint	242,—	245,—

Un culegător de litere

care știe lucra la mașina de cules Typograph, sau eventual unul care să învețe, află aplicare momentană la Tipografia Poporului în Sibiu.

Un băiat

priceput și din familie bună, având școală necesară, se primește ca învățcel la mașinile de tipar, tot la Tipografia Poporului în Sibiu.

Publicațiune

Fac cunoscut, că în urma unor împrejurări familiare **vând** din mână liberă binecunoscuta și nou renovată **ospătărie și cârciumă** cu licență și trafic, precum și pivniță pentru 18 buți de vin, o șură cu 3 grajduri și grădină. Licitația se va ține la **15 August n. 1913** în cancelaria comunală. Amănunte se pot afla la proprietarul caselor în loc.

Săcel, 28 Iulie 1913

1164

Wenzel Hoffmann.

Nr. 600/913 not.

1166

Publicațiune.

Comuna mare **Galacz** (lângă Fogaras), dă în **arândă** pe durată de 3 ani, începând din 1 Ianuarie st. n. 1914, **crâșma nouă comunală** constatătoare din 2 odăi pentru crâșmarit, 1 de boltă, 2 odăi de locuit, 1 bucătărie, 1 cămară, 2 pivnițe, 1 sală mare de joc, 1 local de popice, cuprind de pâine și bucătărie de vară, împreună cu toate edificatiile economice și grădina, prin licitațiune publică, ce se va ține în **28 August st. n. la (Sfânta Mărie), la 11 oare a. m.,** în sala de ședințe a comunei.

Prețul strigării e 3000 coroane, vadiul 10 %.

Să primesc și oferte în scris. Condițiunile mai detaliate se pot afla în cancelaria notarială.

Galacz, 30 Iulie st. n. 1913,

Primăria comunală.

Ioan Tulbure
notar.

Petru Lazar
primar.

Publicațiune.

Comuna noastră bisericească gr.-or. din **Boița** (comitatul Sibîului), **esarândă** respective închiriază pe calea licitațiunei publice, **localitatea sa de boltă** constatătoare din 4 odăi, 1 culină, 1 șop și 1 pivniță, pe timp de 5 ani.

Localitatea aceasta de boltă să află în centrul comunei noastre.

Pentru concesiunea referitoare la vânzarea beuturilor spirtuoase în sticle, s'a înaintat cerere la direcțiunea financiară.

Licitatiunea se va ține **Duminică în 18/31 August a. c.,** la 3 oare p. m., în localitatea edificiului nostru școlar, pe lângă oferte închise și verbale.

Condițiunile și informațiunile de lipsă în aceasta privință se află la oficiul și comitetul parohial al comunei noastre bisericești.

Boița, 15 Iulie v. 1913.

Oficiul parohial român gr.-or.

Ioan Drahora m. p.
presbiter român gr.-or.

1163

„**Berson**”

călcâiu nou de gumi

se poartă de fete cu deosebită plăcere.

Cereți dela pantofar direct, ca să pună de cel mai nou în carton aurit. 3810

„**Berson**”

Dentist

Virgil Muntean

SIBIU

Str. Ilezului (Reisbergasse) 17

Pune dinți

la cauciuc și de aur cu
— prețuri moderate. —

Nr. 1374/1913.

1174

Edict de licitațiune.

Primăria comunei Toderița (Toderița), publică, cumcă **casele de crâjmă** ale comunei Toderița de sub Nr. casei 48 b, cu toate apartamentele lor, se vor da în **arândă**, începând din 1 Ianuarie 1914, până la 31 Decembrie 1916, prin licitațiunea ce se va ține în **31 August st. n. a. c.,** la 10 oare a. m., în cancelaria comunală din Toderița.

Prețul de strigare e 1500 coroane, după care sumă e a se depune vadiu de 10%. Oferte scripturistice încă se primesc. Condițiunile de licitare se pot vedea în oarele de oficiu la cancelaria comunală din Toderița.

Toderița (comitatul Fogaras) în 4 August 1913.

Primăria comunală.

Publicațiune.

Composesoratul de pădure a foștilor coloni din Toderița, comitatul Făgăraș în **24 August 1913,** la 10 ore a. m., în cancelaria comunală din Toderița **vinde** în licitațiune publică și cu oferte închise **650 stânjini** scurți de lemne de fag, crepate, lucrate de prima calitate, aflătoare în pădurea composesoratului „Răchita”, pe hotarul comunei Șinca-nouă.

Prețul strigării 11 cor. 50 fileri de fiecare stânjin.

Vadiul să va depune în sumă de 750 coroane în bani gata sau în hârtii prețioase de stat.

Condițiunile de licitație și contract să pot vedea în oarele oficiale la președintele composesoratului și la oficiul silvanal de cerc din Șercaia. Toderița, în 18 Iulie 1913

În numele composesoratului:

Lazar Sberneciu

președinte, învățător.

Nr. 869/913

1153

Publicațiune.

Comuna Bojca (Boița) esarândă pe calea licitațiunei publice, ce se va ține în **24 August st. n. 1913,** la 3 ore după amiază în cancelaria comunală, **localurile de crâșmă** împreună cu dreptul de licență din Turnu Roșu Lazaret (Verestorony) și întravilanul comunei Nr. 52, pe un period de 3 ani adică din 1 Ianuarie 1914 până în 31 Decembrie 1916.

Prețul strigării (Turnu Roșu) 2000 coroane.

Întravilan 1500 coroane.

Vadiul (Comuna) 10%.

Oferte închise și provăzute cu vadiul recerut să primesc până la începerea licitațiunei verbale.

Condițiunile de licitațiune să pot vedea la primăria comunală.

Boița, în 28 Iulie 1913.

Primăria comunală.

Căsătorie bună!

Care domnișoară sau văduvă ar fi aplicată să se căsătorească cu un comerciant independent? Oferte sunt a se adresa sub „**Norocul meu**” la administrația „**Foii Poporului**”, de unde se vor trimite respectivului: Numai oferte serioase și cu întreagă adresă vor fi considerate. 1167

Mare succes

au inseratele în „**Foia Poporului**” unde sunt cetite de mii de persoane de pretutindenea din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligentă cât și popor.

De aceea „**Foia Poporului**” este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituțiuni, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articli ce trebuiesc persoanelor singuraticesau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația

„**FOII POPORULUI**”

Pentru căsătorie.

Sunt om singur, cu prăvălie și birt, — caut o femeie în vârstă, fără familie, însă cu zestre, întru cât ar fi cu puțință, dar pentru care sumă de bani ce ar dispune, va fi asigurată, așa că poate fi și companistă. Scrisorile sunt a se adresa la administrația „**Foii Poporului**”, de unde se vor trimite respectivui. 1177

Moară de vânzare

se află în **Racovița** (Oltrăkovieța) din comitatul Sibîului. Moara e așezată la o poziție bună, e manată cu motor de benzin pe 16 puteri de cai, are două pietri și cilindru de cernut făină, de asemenea și pământ propriu. Prețul după învoeală. Doritorii să se adreseze la proprietarul morii **Dumitru Bres în Sadu (Czod) Nr. 234,** u. p. Cîsnădie (Nagydisznod). 113

Cele mai frumoase

Ilustrate

Vederi din Sibiu, Porturi naționale, ilustrate artistice și pentru orice ocazii, apoi

Hârtii pentru scrisori

dela cele mai simple până la cele mai fine și mai moderne, în diferite calități și culori moderne se află, cu prețuri ieftine, la

Librăria dela

Foia Poporului

Sibiu

Strada Măcelarilor Nr. 45.

Probați numai odată și vă veți convinge.

Se caută un morar

care să poată conduce și motorul cu oleu brut și moara cu sate. A să adresa la **D. Munthiu, notar în Reciu, Szebenrecse),** p. u. Szászorbo 1167

O trăsură

puțin folosită, dar în stare bună, e de **vânzare** pe lângă un preț moderat. Reflectanții să se adreseze la **Administrația „Foi Poporului”.** 1167

Casele

din Sibiu, strada Turnului (Saggasse) Nr. 50 și strada Wagner (Wagner gasse) Nr. 1 dimpreună cu grădina, precum și Hotelul Mihaie din strada Turnului Nr. 11 sunt de **vânzare** din mână liberă. Amănunte la **Ioan Mihaie, proprietarul caselor, Sibiu** strada Wagner Nr. 1. 1042 1—

Un tinăr morar

cu diplomă, își caută un post potrivit la o moară manată cu motor de gaz, oleu brut sau de apă. Posede limba română și maghiară. Doritorii să se adreseze la **George Bura, morar în Hărău (Haró),** u. p. Marossolymos. 1155

Un tinăr

din familie bună, absolvent de 3 sau 4 clase gimnaziale, reale sau civile, află loc ca **practicant** la firma

1162

Ioan Comșa & fiu
în Seliște (Szelistye).

Un automobil

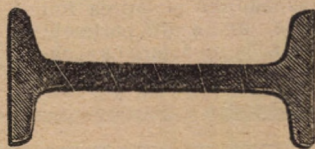
aproape nou e de **vânzare** în **Sibiu, strada Pielarilor (Lederergasse)** Nr. 17. 1171

Se caută

o persoană de toată încrederea, după posibilitate familist, pentru a fi încredințat cu **conducerea unui hotel** foarte rentabil în o comună curat românească și aproape de o gară foarte frecventată. Preferiți vor fi aceia, cari dispun de cautiune și vorbesc pe lângă limba română, eventual cea maghiară și germană.

Reflectanții au a să adresa cât mai curând la **Văd. Simon, Porcești (Verestorony II).** 1160

Pentru zidiri

Traverse

și tot felul de

materiale pentru zidiri

Noutate: 1039

„**Biber**” ca tencuială iselată ce se folosește la pereți umezi.

Carol F. Jickeli

Sibiu și Alba-Iulia.

CASSA DE PĂSTRARE (REUNIUNE) ÎN SĂLIȘTE

AVIZ

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște primește **depuneri spre fructificare cu 5 și 5 1/2 %**

după mărimea sumei și termenul de abdicere. Darea de interese o plătește institutul.

Direcțiunea

1123

Moară cu aburi

aranjată complet, cu două pârcehi de petri, mașină de aburi jumătate stabilă, sistem Höcker 15.5 metri loc pentru încălzit, 7 atm. presiune, probată și în stare foarte bună, e de vânzare pe lângă un preț foarte ieftin, Mașina de aburi se poate vinde eventual și singură. Amănunte se pot afla la Ioan Schieb, birou tehnic în Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 8.

1130

casă cu atelier

potrivit pentru ferărie sau altă meserie e de vânzare din mână liberă în Sibiu, Târgul vitelor Nr. 4 b (Viehmarkt-Platz).

1142

Morar și mașinist

căsătorit, care să pricepe cu orice motor, poate conduce moara cu petri singur, își caută un loc la v'o moară potrivită pentru el. Adresa se poate afla la administrația „Foia Poporului”. Pentru răspuns se adaugă o marcă de 10 bani.

1144

Nu uita

sfimate cetitor, — la comanda sau tot felul de alte cumpărări făcute în urma unui inserat cetit în foia noastră, — a aminti și spune, că de spre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în inseratului din „Foia Poporului”.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lățirea foii noastre, iar pe altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

Moșie de arândat

în mărime de 330 jugăre să află în comuna Ciuguzel (Fugad), comitatul Albei-inferioare, potrivită cu deosebite pentru prăsierea oilor. Informațiuni mai deaproape dă proprietarul: Nagy Pál, primpretore în Aiud (Nagyenyed).

1148

Un morar

necăsătorit, se caută la o moară de benzină cu motor sistem Lang & Wolf. Doritorii să se adreseze la proprietarul morii Ioan Meteș în Ludoșul mare Nr. 103 (Nagyludas). Tot la mine se mai află de vânzare și două locomobile pentru abur și o mașină de imblătit cu benzină.

1184

Institut pentru cursuri de științele comerciale

de Frideric Mester proprietarul celei de mai înainte peste granițele Europei cunoscuta Academie comercială în Lipsa. Prespecte gratis trimite Direcțiunea.

1029

Cucuruz bun

și fasole cu vagonul, precum și mai puțin, se află de vânzare pe lângă preț ieftin la Sigmund Felter în Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 55.

1124

Atențiune!

50.000 pârcehi de ghetă! 4 pârcehi de ghetă numai Cor. 9.—

Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat plățile, am fost îndemnat a cheltui o mare cantitate de ghetă adănc sub prețul de fabricare. Deci eu vând fiecare 2 pârcehi ghetă cu șinoare, pentru domni și 2 pârcehi pentru dame, de pie și brună sau neagră, galoșată, cu talpă bătută cu cuie, foarte eleg. fasonul cel mai nou, mărimea conform numărului. Toate 4 pârcehile costă numai K 9.— Trimiterea per rambursă.

S. Lustig, export de ghetă

*Neu-Sandez 54/p, Austria.

Schimbul e admis sau banii retour.

Onorate domnule!

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincie, am deschis la Budapesta un

Birou de informații

și agentură românească.

Dau orice informații în orice cauză ce se ține de Budapesta. Esoperez rezolvarea grabnică a diferitelor rugări făcute către oricare ministru, Curie, ori alt oficiu. În cauze de licențe, de căsătorie și alte drepturi esoperez rezolvare în cel mai scurt timp posibil.

• Prin mine se pot comanda pe credit în rate de 5—6 ani cu prețuri ieftine oricare sistem de motoare de benzină, ori de oleu brut ori de gaz. Tot felul de mașini de trăierat, tot felul de mori cu petri fine și motoare trainice, tot felul de automobile, pompe și ferestrele și alte rezvizite economice. Toate acestea vor fi garantate pe mai multă vreme și vor fi cumpărate dela cele mai vestite fabrici, — deci din mână primă, — și nu dela agenturi jidovești. Zilnic primesc plângeri dela țărani români, cari cumpărând mașini dela agenți, au fost înșelați, căci neștiind țărani români ungurește, au înscălit contracte a căror conținut nu l-au cunoscut. Planul meu este ca să-i scutesc pe ai noștri de șarlataniile jidovilor și să-i scap de procese. — Ii sfătuiesc deci pe fieștecăre Român doritor să-și cumpere ceva să-mi scrie ca să merg eu la dânsul ori să vină dânsul la mine să ne înțelegem, — iară de agenți jidovi să se teamă ca de foc, și să-i scoată afară din casele sale.

• Esoperez dela băncile mari din Budapesta împrumuturi pe amortizare de 20—50 ani cu procente mici și mijlocesc vânzări și cumpărări de moșii și păduri mari.

Cumpăr grâu, cucuruz, ovăș, boi, oi și porci. Tot felul de poame și legume, — cu un cuvânt tot ce are Românul de vânzare.

Caut agenți români pentru părțile locuite de români.

Pentru serviciul meu îmi plătiți o taxă după învoială. Cu stimă

627

L. OLARIU

Budapest II. Margit körút 11 lângă podul Margithid.

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA“

institut de credit și de economii în Sibiu

Filiale: Brașov, Bozoviciu, Elisabetopole, Lugos, Mediaș și Mureșosorheiu

Agenturi: Orșova, Sânmărtin, Sânmiclăușul-mare și Șeica-mare

Capital societar	K 6,000.000.—
Fonduri de rezervă și penziuni	„ 2,350.000.—
Portofel de cambii	„ 17,700.000.—
Împrumuturi ipotecare	„ 12,400.400.—
Depuneri spre fructificare	„ 24,500.000.—
Serisuri fonciare în circulațiune	„ 10,000.000.—

Primește depuneri spre fructificare cu 5-5 1/2 %

după termenul de abdicere, plătiind însuși darea de interese

execută asemnări de bani la America și îngrijește încasări de cecuri și asignațiuni asupra oricărei pieși, mijlocește tot felul de afaceri de bancă. — Orice informațiuni se dau gratis și prompt atât de Centrăla din Sibiu, cât și de filialele și agenturile institutului.

Direcțiunea.

782

Apa minerală

= naturală =

„HEBE“

din Sângeorgiul-român

Această apă minerală alcalină muriațică bogată în acid carbonic natural se întrebuințează cu strălucite succese de vindecare: 1. la boale acute și cronice de stomac și intestine; 2. la dispesie nervoasă; 3. la boale cronice de ficat, tiere, splină și rărunchi; 4. la rachitism, osteomielită, osteoporoză; 5. la catarh de beșică și rărunchi; 6. la hemorhoide; 7. la boale catarhale de laringe și plămâni. Ca apă de masă are un gust plăcut și amestecată în egală cantitate cu colorază vinul. E un bun mijloc profilactic contra epidemiiilor. Această apă minerală are aceeași eficacitate ca apele minerale din Vichy, Fachingen, Gleichenberg, Billin, din Málnás, Bükşád.

Prețul apei per litru 24 fileri, — sticlele goale se socotesc cu 16 fileri și tot așa se reprimesc.

1145

Depozit general pentru N. ONIȚIU, Sibiu, Sibiu și jur la băcănia

strada Măcelarilor

Vinuri excelente

se află de vânzare pe lângă cele mai ieftine prețuri la prăvălia mare de vinuri

962

J. Schultz SIBIU, Berggasse 2 (colțul stradei Șaguna) Telefon Nr. 235

Casa

din Sibiu, strada Pielarilor (Lederergasse) Nr. 17 e de vânzare, pe lângă prețul de 8500 cor. Amănunte acolo în etagiul I.

1172

Un ciur

aproape nou, foarte bun, e de vânzare, din cauză că proprietarul și-a cumpărat o mașină mai mare. Adresa vânzătorului se poate afla la administrația Foi. Pentru răspuns se adaugă marcă de 10 bani.

1170

Ne mai pomenit!

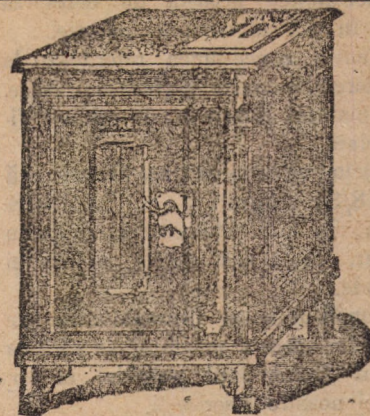

600 bucăți împreună cu un orologiu de buzunar numai cu K. 5-50.

Un orologiu de buzunar din argint-Gloria, Anker-Remontoir cu minutar, împreună cu un lanț aurit, cu garanția de trei ani, un ac excelent de cravată cu similitudine, un inel aurit cu piatră imit. pentru domni și dame, 1 garnitură minunată de bumbi de manjete, de gulere și de piept, gar. 30% aur double 6 bucăți batiste, de in veritabile, rezvizite de scris eleg. de nikel pentru buzunar, 1 oglindă de toaletă excelentă în etui, 72 buc. penite engleze de cancelarie, un album cu cele mai frumoase chipuri din lume, și încă 400 diverse obiecte, nelucrujurate de lipsă în casă. Toate la oiață cu orologiu cu tot care singur are valoare dublă costă numai Cor. 5-50. Expediție per rambursă prin casa de export

H. SPINGARN, Cracovia, Nr. 136.

Nenumărate scrisori de mulțumită și comande nouă primite. Pentru ceile nu convine trimite banii numai decât retour.

Dulapuri pentru ghiață

Cea mai ferită esecuție în formă de geamantano K 30.—

În formă de dulapuri după mărime dela K 46.— până la K 420.—

Mașini pentru sdrobotul gheței
Mașini pentru pregătirea înghețatelor
Mașini pentru pregătirea untului
Dulapuri pentru fert și oale pentru dulapuri de fert
Dulapuri pentru corne
Mașini pentru copt
Mașini majonaise
Mașini pentru tăiat salamă și alte cârnuri

Liste de prețuri se trimit la dorință

CAROL F. JICKELI

Sibiu și Alba-Iulia

:: Atelierul dentistului ::

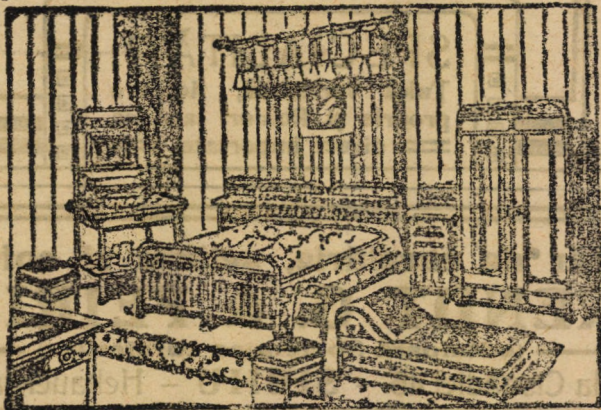
E. DIEKER

SIBIU, str. Măcelarilor 30, etagiul I

s'a deschis din nou cu 1 August n.

„Compagnie Generale Transatlantique“

Linia Franceză Linie regulată directă
de vapoare repezi =
Havre—Newyork și Canada
preste Basel (Elveția) și Paris
Cancelaria: BUDAPEST, VII, Baros-ter 15 Telefon: József-14-97

Mobile moderne.

În toate stilurile, cea mai solidă executare pe lângă garanția recomandă

EMIL PETRUȚIU

— fabrică de mobile —

SIBIU, Str. Sării (Salzgasse) 37

Expoziție de mobilă zilnic deschisă, fără silă de cum-părare.

Primesc și execut toate lucrările de lipsă la biserici nouă și vechi.

MOTOARE de BENZIN

pentru întreprinderi industriale și economice e bine a cumpăra dela o fabrică de motoare sau prin un om de fach, care apoi stă totdeauna la îndemână, când s'ar întâmpla ceva piedecă la motor, de aceea nu e potrivit a cumpăra dela agenți, căroră lucrul de căpetenie le este venitul, ce-l au ei în urma vânzării, iar celelalte urmări nu-i privește. — Cine dorește a cumpăra vr'un motor să se adreseze cu încredere la **Fabrica de motoare FERD. SALLER** SIBIU—NAGYSZEBEN, Strada Franciscanilor Nr. 6 unde prețurile sunt cu 30%, mai ieftine ca ori unde. — Se primesc și execută tot felul de **reparaturi** și schimbări în construcție

Multe scrisori de recunoștință

La „Croitoria universală“

I. PETRAȘCU**SIBIU****Strada Cîsnădiei Nr. 30**TELEFON
Nr. 172TELEFON
Nr. 172**PREMIAT:**

Expoziția internațională de modă — Paris 1911 — Grand Prix și medalia de aur

Expoziția universală din Roma 1911 — Grand Premio și medalia de aur

Aduc la cunoștință on. public, că în atelierul meu de primul rang, primesc și execut tot felul de haine, atât civile cât și militare, precum reverenți pentru preoți. — Pe mușterii din provincie, cari voesc a-și comanda haine, când sosesc la Sibiu, îi rog să mă cerceteze îndată dimineața, ca apoi încă în decursul zilei să poată și proba hainele în caz de lipsă.

Pentru sezonul de primăvară și vară tocmai acum mi-a sosit o mare alegere de stoffe engleze și indigene. Croială cu gust și după ultima modă, garantând pentru orice lucru. — Brauri preotești negre, vinete și roșu se pot comanda și cu poșta.

Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate. — Sprijiniți industria română!

Peronospora, Oidium și alte boale, ce se ivesc în vii și la pomi, — îngălbenind și uscând frunza etc. — au de urmă, că fac grozav de mari pagube în grădinile de pomi, ba de multe ori nimicesc întreaga recoltă.

Un priceput proprietar de vii și cultivător de pomi

nu se lasă ademenit prin reclamele, ce se fac în cele multe ziare, ci folosește numai acel mijloc, care a fost probat și aflat de cel mai bun. — Mijlocul contra Peronosporei, cu numele „Cucasa“, a fost folosit și probat în anii 1908, 1910, 1911 și 1912, de cele mai renumite pepinării, școli economice de stat și stațiuni speciale în Austro-Ungaria, Germania, Franța, Svițera etc., precum și de mulți proprietari de vii și grădini cu pomi. Mil de atestate de recunoștință. De aceea

stropiți cu „Cucasa“.

1091

Simplu, ieftin pentru folosit, descompunere clară, nici o astupare a terii, cea mai mare durabilitate, se lipește perfect, efect mare, stropire potrivită preste tot locul. Patentat în 14 state. Dr. L. C. Marquart, chem. Fabrik în Viena X. Beuel & Klein în Bordeaux. Premiat la 21 expoziții. Medalii de aur și de argint.

Reprezentanță și depozit pentru Transilvania:

Carl F. Jickell, Sibiu și Alba-Iulia.

□ Prospekte și informații se dau gratis. □

O mașină pentru soda

puțin folosită, aranjată complet, e de vânzare avantajos la doamna Morariu în Vestein.

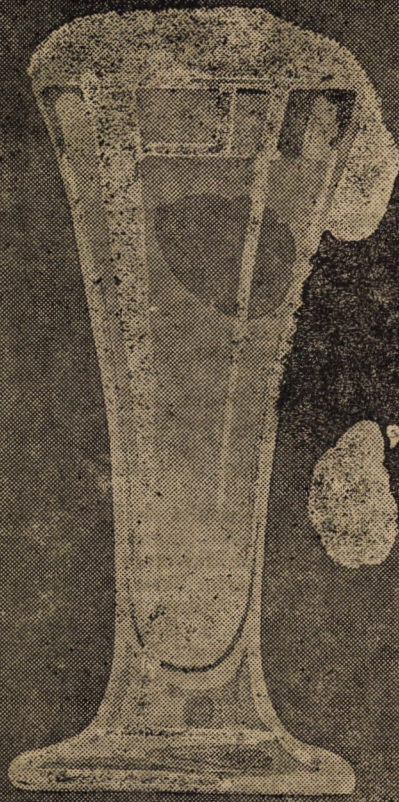
Oameni slabi**fie tineri sau bătrâni!**

Nu disperați! L'am descoperit! Aparatul meu „H“ înlătură imediat slăbiciunea voastră bărbătească (impotență nerastenică). Nici un remediu intern, nici un medicament! Cereți prospectul meu în limba germană, adăugând la scrisoarea d.-v. 40 filerilor mărci

postale. Adresa: „NOVA MECHANIKA 115“ Postfach 40 — Budapesta — Hauptpost
Correspondență numai în limba germană sau maghiară. 1157

Atențiune!

50,000 perechi de ghețe
4 perechi de ghețe numai cor. 8—
Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat plățile, am fost îndemnat a cheltui o mare cantitate de ghețe adânc sub prețul de fabricare. Deci eu vând fiecăruia 2 perechi ghețe cu șinoare, pentru domni și 2 perechi pentru dame, de piele brună sau neagră, galoșată, cu talpă bătută cu cuie, foarte eleg. fazonul cel mai nou, mărimea conform numărului. Toate 4 perechile costă numai cor. 8—. Trimitere perrambursă
A. GELB, Export de ghețe
Krakau Nr. 40
Schimbul e admis sau banii retour.

**Berea
„Thomas“**

Thomas Binder
și fii
Cîsnădie
Sadu

e cea mai bună bere transilvăneană!

Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari

In SIBIIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere
e căutată și
se bea cu plă-
cere de toți
cari o cunosc,
atât la oraș
cât și la sate

Că berea
noastră e
foarte căuta-
tă se poate
vedea și de
acolo, că cum-
părătorii se
înmulțesc
mereu

Cel mai iubit mijloc pentru fru-
museț la toate damele este

Crema Margit alui FÖLDES

Această pomadă pentru obraz o folosesc
multe milioane de dame din lumea întreagă,
din cauză că ea se pregătește pe baza
celor mai nouă inovațiuni și fiindcă după
părerea la mulți renumiți chemici. Crema
Margit este mijlocul cel mai bun pentru
înfrumusețarea feței.
In decurs de câteva zile dispare zgrăbun-
tele, pistruiele, petele de făt și tot felul
de alte necurățenii de pe obraz.
Crema Margit alui Földes înfrumusețează
nu numai fața, ci o scutește și de influența
timpului urit, de soare și de vânt.
Păziți-vă de imitațiuni și falsificări!
Se capătă în toată lumea. Un borcanel
costă 1 și 2 coroane. Săpunul Margit
70 bani. Pudra Margit Coroane 1.20.

Trimiterea pe post prin producătorul:

COLOMAN DE FÖLDES
apotecar în Arad

Se capătă în SIBIIU la: Carl Frisch, far-
macie. Guido Fabritius, farmacie. Gustav
Meltzer, fabrică de săpunuri. Parfumerie
Meltzer. I. C. Moinar, farmacie. Carl
Morscher, drogerie. Carl Müller, drogerie.
Carl Pischl, drogerie. In AGNITA: Wil-
helm Fröhlich. In SIGISOARA: A. W.
Lingner. In MEDIAS: József Obert, far-
macie. 1021

Beutură es-
celentă și cu
gust bun care
produce
sânge. — Re-
comandă de
medici contra
boalei de
anemie, lip-
să de sânge,
nervositate,
reconvalen-
cență. Influi-
ențează producerea sângelui, în-
tărește mușchii și nervii, dă apetit
fără a avea ceva urmări neplăcute
asupra stomacului sau la dinți.

Prețul unei sticle mari Cor.
3.50, una mică Cor. 2.—. Se capătă
în toate apotecile. 501

Depozitul principal la:
GUIDO FABRITIUS,
apotecar în Sibiiu.

Cetiți și vă mirați! De necrezut!

600 bucăți numai Kor. 3.80

Un cîas aurit minunat precision
Anker, ce merge 36 ore regulat, dimpre-
ună cu un lanț, pe lângă 3 ani garanție,
1 cravată modernă de mătăsă, 3 buc. ba-
tiste fine, 1 inel pentru domni cu imi-
tație de piatră scumpă, 1 spî pentru țiga-
rete cu piatră scumpă, 1 broșă de dame
(noulă), 1 oglindă de buzunar frumoasă,
1 portmoneu de piele, 1 briceag elegant,
1 păreche de bumbi de mașete, 3 bumbi
pentru cămăși la piept, aur double cu
patent, 1 a-bum cu 36 ilustrate foarte
frumoase, 5 obiecte de ris și petreceri
pentru tineri și bătrâni, 1 carte pentru
compus scrisori, 20 obiecte de corespun-
dență și încă 500 diferite obiecte folo-
sitoare, cari sunt neapărat de lipsă în
casă. Toate la oaltă cu cîas cu tot, care
singur e vrednic prețul acela, costă nu-
mai Kor. 3.80. — Trimiterea se face
cu rambursă prin

Wiener-Warenhaus
F. Windisch, Brakau, Nr. 2-12.

NB. Ce nu convine, se retrimite banii.

Prima neguțătorie mare de vinuri Ludwig Fronius

SIBIIU, Pivnița „Mönchhof“

SPECIALITĂȚI:
Țuică veritabilă, fierbere
proprie și Romuri lamaica
direct importate.

Fabrică de liche-
ruri și ferbătorie
de rachiu
Mare neguțătorie
de rachiu de
Drojdii, Trevere și
Prune

Inseratele

numai atunci au va-
loare mare, dacă să
răspândesc pretu-
tindena, în toate
jările, în toate cer-
curile sociale. Pen-
tru acest scop se
ofere deosebi in-
serarea în „FOAIA
POPORULUI“. ■■■
Informații să dau
și comande să pri-
mesc la adminis-
trația „FOII PO-
PORULUI“. ■■■■

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelărilor)

Strada Cisnădiei 45 — SIBIIU — Helftauergasse 45

Magazin foarte bogat în
articole pentru căro-
tat, călărit, vânat,
sport și voiaj, po-
clăzi și procovă-
turi, portmonee și
bretele solide și

aite articole de ga-
lanterie cu prețurile
cele mai moderate. Cu-
rele de mașini, cu-
rele de cusut și le-
gat, Sky (vâzobi)
permanent în deposit.

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută
prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comande prin postă se efectuează prompt și conștientios

Mare depozit de hamuri pentru cai dela solurile
cele mai ieftine până la cele mai fine, coperi-
toare (toluri) de cai și cofere de călătorie.

Carol F. Jickeli, Sibiiu și Alba-Iulia

CFJ

Insignul pentru
coase

CFJ

Insignul pentru
nicovale și ciocane

Coase: Lungimea 70 75 80 85 90 cm.
1 bucată C. 1.60 1.60 1.60 2.— 2.—

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă schimb orice coasă provăzută cu semnul CFJ care nu ar corespunde, chiar și atunci când ea a fost bătută și întrebuințată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. In decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute. La cumpărare de 10 bucăți să dă o bucată pe deasupra!

Fig. 1

2

3

4

5

6

7

Nicovale pentru coase

Forma Fig. 1 2 3
1 bucată C. —80 —80 —80

Țitoare de coase

Fig. 4 simple dublu
1 bucată C. —16 —40

Ciocane pentru coase

Fig. 5 250 300. 6 300. 7 300 grame
1 b. C. —70 —80 —85 —85

Nicovalele și ciocanele pentru coase să vând fiecare
bucată sub garanție. Fiecare bucată, care s'ar dovedi
de prea tare sau prea moale să schimbă.

Țitoare pentru cuți
de coase, emailate
1 buc. C. —42 Țin-
cuite 1 buc. C. —40

Cuți de coase dela 10 fileri în sus în asortiment bogat.
Cuți de Bergamo albastre-negre insignul CFJ 1
buc. C. —80. Coade de coase, pentru coase de cere-
ale 1 buc. C. —90. Greble de fer pentru coase de ce-
reale de șirofat pe coade simple de coase de lemn,
1 buc. C. 1.30. 1024

Aceste coase cu insignul CFJ și unelte de bătut coasa garantate să mai afli la următoarele firme:
Agărbiciu: Johann Schuller. Agnita: Brüder Gunne-Fillale, Johann K. Schuller, Friedrich Essigmann. Alba-Iulia:
Carol F. Jickeli. Alpin: Johann Jasch. Apoldul-mare: And. Glatz, W. Roth, And. Eder. Avrigh: Gustav A. Reschner,
Victor Graef, Ioan Schitea. Bolcaci: Martin Wilesch. Bradu: Fritz Kisch. Cața: Regine Buchholzer. Cârța:
Moritz Lesmann. Cincul-mare: Daniel G. Andree. Cincul-mic: Johann Kauffmann. Cisnădie: Michael Mathias,
Consumverein, Johann Mesch. Cristian: J. G. Connert. Dobârca: Thomas Bachmann, Simon Zeck. Făgăraș:
Karl König. Frăua: Josef Schuster. Gurariulul: Ioan Tristiu, Jacob Tristiu. Gârbova: Ioan Dragomir, Thomas
Mint, Johann Thiess. Hașag: Daniel Ungar. Hususău: Michael Simonis, Friedrich Grall. Jidveți: Johann Orendi,
Samuel Wachsmann. Kálnic: Nicolae Apolzan, Paul Batzoni. Kirchberg: Friedrich Essigmann. Loamniș: Moritz
Klein. Mercurea: Karl Kabdebo, Hermann Loew. Nocrich: Alfred Römer, Georg Buchholtzer. Nou-romănesc:
Arnold Lesmann. Ocna-Sibiului: Avram Savu, Stoia Ioan Precup. O-Kărtisoara: Ioan Scorobetu. Orlat: Simion
Loloi, George Baci. Poiana: Ioan Bozdog. Richisdorf: Andreas Nemenz. Resinar: Dobra Albu, Irimie Dancă,
Coman N. Droc, Bucur Tincu, Ruși Ioan Popovici. Săsăuș: Anna Stenulec. Săliște: Dumitru Roșca Capitani,
Ioan D. Bărsan. Sebeșul-săseș: Johann T. Grass. Șeica-mare: Julius Everth, S. G. Thell, Wilhelm Rosenfeldt.
Șeica-mică: Johann Brantsch. Șelimbăr: Irimie Milea. Șorostin: Elekes Lajos, Nicolae Iltu. Sona: Josef Graef
jun. Șomărtin: Franz Seibal, Samuel Schmidt. Streza-Cărtisoara: Ioan Stopu. Sadu: Ilie Sandru, Constantin
Barbu. Slinnic: Johann Halmen, Thomas Zimmermann. Tilișca: Vasile Jaga. Vurpăr: Bernhard Deutsch.

Banca Industrială Ungaro-Boemă Budapesta V. Sas-u. 27.

Tot omul să-și
incerce norocul !!

Avls.

Tot omul să-și
incerce norocul !!

Deja **in 25 August a. c.**

va fi tragerea proximă a lozurilor convertite dela Banca Hipotecară Ungară cu un câștig principal de:

Cor. 500,000

și o mulțime de câștiguri mai mici în suma totală de circa

1 1/2 milion de Coroane

Dorind a face oricui posibil a-și cumpăra cel puțin unul dintre lozurile acestea atât de bune le vindem de prezent pe lângă

36 rate lunare à Cor. 6.50

Noroc fără nici un risc. Nici o altă soartă de lozuri nu oferă astfel de șanse ca acestea. Observăm, că până de prezent între cei mulți și următorii numeri sunt liberi adesea de vândut.

5000, 5001, 5002, 5003, 5004, 5005, 5006, 5007, 5008, 5009, 5010, 5011, 5012, 5013, 5014, 5015, 5016, 5017, 5018, 5019, 5020, 5021, 5022, 5023, 5024, 5025, 5026, 5027, 5028, 5029, 5030, 5031, 5032, 5033, 5034, 5035, 5036, 5037, 5038, 5039, 5040, 5041, 5042, 5043, 5044, 5045, 5046, 5047, 5048, 5049, 5050, 5051, 5052, 5053, 5054, 5055, 5056, 5057, 5058, 5059, 5060, 5061, 5062, 5063, 5064, 5065, 5066, 5067, 5068, 5069, 5070, 5071, 5072, 5073, 5074, 5075, 5076, 5077, 5078, 5079, 5080, 5081, 5082, 5083, 5084, 5085, 5086, 5087, 5088, 5089, 5090, 5091, 5092, 5093, 5094, 5095, 5096, 5097, 5098, 5099, 5100, 5101, 5102, 5103, 5104, 5105, 5106, 5107, 5108, 5109, 5110, 5111, 5112, 5113, 5114, 5115, 5116, 5117, 5118, 5119, 5120, 5121, 5122, 5123, 5124, 5125, 5126, 5127, 5128, 5129, 5130, 5131, 5132, 5133, 5134, 5135, 5136, 5137, 5138, 5139, 5140, 5141, 5142, 5143, 5144, 5145, 5146, 5147, 5148, 5149, 5150.

Fiecare Număr conține 1, 2, sau chiar și mai multe lozuri întregi, a căror tragere va fi în **25 August a. c.**

Un număr de acesta cu un loz întreg îl vindem de prezent pe lângă 35 rate lunare à cor. 6.50, iar un Număr cu 2 sau 3 lozuri întregi de două sau trei ori mai scump.

E de lipsă ca cu cazul comandării, să-și aleagă st. cetitor 1, 2, 3, sau chiar și mai multe Numere, nu cumva, ca la caz dacă același Număr e vândut deja, să întâmpine ceva neplăcere.

Cine ne trimite rata primă de cor. 6.50, aceluia imediat i-se trimite partea din noastră listă de rate legală, în care este indicată Seria, Numărul și Litera lozului vândut, pe a cărei bază va putea participa, atât la tragerea proximă, cât și la toate celelalte, întrucât să va purta cu achitarea ratelor viitoare punctual. Pentru a putea scuti porto postal, trimitem comitenților cecuri postale. C ne ne trimite primele 2 rate de-odată, aceluia îi evităm a 3-a rată gratis.

Toate comenzile sunt a se adresa către secția de lozuri a institutului.

**Banca Industrială Ungaro-Boemă
BUDAPESTA V. Sas-u. 27.**

1169

500.000 de pași

poate umbla cu așa o păreche de papuci sau cizme, cari sunt cumpărate din atelierul meu sau sunt provăzute cu numele **GEORGE LIMPEDE**

Gratis reparez orice încălțăminte socotită dela cumpărare 3 luni, dacă în

acest timp e de lipsă ceva reparare. . . 500

GEORGE LIMPEDE

SIBIU

Piața Brânzei Nr. 9

Nu-i reclamă — ci e fapt

că fiecare în interesul său propriu numai în

Warenhaus Grünberger

să facă cumpărări de

Haine pentru domni, dame

== băieți, fete și copii ==

bluse, rochii, jupoane, negli-

gés și costume pentru dame

Mare alegere!

Prețuri fără

concrență!

Cel mai mare

depozit

de blănării!

Strada Cîsnădiei, Palatul comandel de corp.

Banca generală de asigurare mutuală

„Transsylvania“

asociație cu garanție limitată în Sibiu (Nagyszeben)

recomandă încheierea de

707

asigurări pe viață în cele mai cunoscute condiții de polițe (pentru învățători confesionali și preoți români avantajii deosebite).

Ca speciale combinații deosebit de favorabile sunt de notat:

Asigurări mixte cu rebonificare garantată de interese de 3% =

Asigurări de foc deasemeni cu premii foarte ieftine!

Dela fondarea „Transylvaniei“, sau plătit prin acest institut:

Capitale asigurate pe viață K 5.458.689.43
Pagube de incendiu 5.456.645.67
In total a fost la Transyl- asig. pe viață . . . 11.740.710.—
vania la 31 Dec. 1912 asig. de foc . . . 133.667.241.—
Capital de fondare și rezerve 2.603.400.—

Informațiuni și prospecte se dau în orice moment gratuit

la Direcțiune și la toate agenturile.

Persoane pricepute la afaceri de asigurare (achizitori) cari au legătură bună la oraș și în provincie, să primesc în serviciu totdeauna în cele mai favorabile condițiuni.

Ocazie foarte potrivită la prăvălia de încălțăminte

608

Vasilie Ban, „La cisma mare roșie“
Sibiu, strada Ocnei Nr. 7
== pe lângă prețuri ieftine. ==

Tot felul de ghețe, în orice anotimp, cu prețuri de reclamă.

Prețuri:

Ghețe în Chevreaux, Box sau Kalv:

Pentru copii, mărimea . . . 20—25 = K 3—4
„ „ „ . . . 26—28 = „ 4—5
„ „ „ . . . 29—34 = „ 5—7
„ „ „ . . . 35—39 = „ 7—9

Păpuși de jumătate pentru dame Chevreaux și Box sau Kalv . . . 4—14

Ghețe înalte pentru dame Chevreaux și Box sau Kalv . . . 8—14

Ghețe de lucru pentru domni, tari, esecție în Kalv sau piele de vichs . . . 7—

Ghețe în Chevreaux sau Box:

Ghețe pentru domni cu gumi sau băieri K 9-50

„ „ „ bumbi sau ideal . . . 10—

„ „ „ Kobrak . . . 14—

„ „ „ Ostaria . . . 12—

„ „ „ formă americană . . . 13—

„ „ „ formă americană, . . . 16—

Ghețe pentru domni, piele Antiope în toate colorile . . . 20—

Mare alegere în:

cisme pentru copii și domni. =

Camasi cu 4, 5, 6, 7, 8 și 9 cor.

În duminică și sărbători e deschis până la 10 ore a. m.

Balsamul apotecarului A. Thierry

Allein echter Balsam aus der Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn

Se folosește: la femei cari lăpteză, la pornirea lăptelui, împotriva imperiului peptului, la orban, inflamație de picioare sau de os, rani, picioare umlate și la mănecarea osului; apoi la răniri de sabie, impusături, impusături, tăieturi și sdruncinări, precum și la înlăturarea din corp a obiectelor străine, ca: sticlă, tanduri, pietriș, alicie, spini etc., la tot felul de umflături rani, carbunc, chiar și la cancer (rac); la negei pe mâni sau la picioare, beșici, rani la picioare, rani de arsură, la slăbire provenită din zăcut mult, beșici de sânge, curgeri de urechi etc. etc. 2 cutii costă K 3-60, pe lângă trimiterea înainte a banilor sau cu rambursă. Se capătă la apotecarul Török Jozsef în Budapesta și în cele mai multe apotece din țară. En gros se află la drogeriile: Thalmayer și Seitz, Erezil Hochmeister și Frații Radanovits în Budapesta. Unde nu e depozit să se comande direct dela:

A. THIERRY, Apoteca la In- PREGRADA (lângă Rohits-Sauerbrunn).

Singura veritabilă

1072

Alifie-Centifolia a lui Thierry

împiedică și oprește inveninarea sângelui. Face de prisos operațiile.

La războiu 500.000 de Români au ieșit în calea morții, iar la noi cu 500.000 cor.

Îți iasă uorocul cu trocul în cale la tragerea cea mai apropiată ce va fi
în **25 August** a. c.

dacă îl aștepti și îi deschizi ușiță ca să intre, cumpărând cel puțin
un loz dela Banca Hipotecară Ungară, care îl vindem de prezent pe
36 de rate lunare de câte 6.30 Coroane.

Două lozuri împerechiate, adică unul dela Banca Hipotecară Ungară
și unul dela Prima Cassă de păstrare Pestană din patrie, împreună cu
40 de rate lunare de câte 10 Coroane.

Căștigurile principale: Coroane 1.000.000, 500.000, 400.000,
300.000, 2 de 200.000, 2 de 100.000,
2 de 75.000, 50.000, 10.000, etc. etc.

Nici un risc!

Tot lozul câștigă!

Tragerile se țin în fața unei comisiuni supravegiate din partea statului și
sunt publice. Ele au loc la 5 și 25 Februarie, 25 Aprilie, 5 și 25 Iunie,
25 August, 5 și 25 Octombrie și 27 Decembrie a fiecărui an. Cu oca-
ziunea tragerii din Decembrie se sortează câștigul cel mai mare de pe lume de

Cor. 1.000.000

Lozurile acestea nu-și perd valoarea ca lozurile loteriei de stat, ci
joacă în continuu până la finea tuturor tragerilor, astfel că un loz în caz de
noroc se poate trage și de mai multeori. Cel puțin odată însă trebuie să
se tragă cu câștig fiecare loz.

După primirea ratei prime imediat estradăm cumpărătorului Lista
legală de rate, care conține Seria, Numărul și Litera lozurilor cumpărate.
Observăm la acest loc, că deja după achitarea ratei prime dreptul de
joc și de câștig este exclusiv al cumpărătorului. Pentru asignarea ra-
telor următoare frimitem cumpărătorilor cecuri postale, cruțând astfel porto.

Vă recomandăm cu toată căldura a cumpăra cel puțin unul sau două
din lozurile acestea, căci după terminarea războiului la tot cazul li se va
urca prețul repede și au vom mai fi în stare aște putea vinde sub condițiuni
așa de favorabile ca în prezent.

Nu lăsați norocul să Vă treacă pe sub nas, profitați de ocaziune
și întindeți mâna după el, căci nu puteți ști din ce tufă sare iepurile!

Lozurile acestea sunt garantate și din partea visteriei statului, ele se
primesc ca cauciune oriunde, se pot lombarda (zălogi), etc., cu un cnvânt
sunt celea mai bune lozuri de pe suprafața pământului, concentrate
fiind în ele toate calitățile necesare și dorite.

Adastând cu plăcere comenzile onoraților cetitori semnăm, cu deosebită stimă:

Ústredná banka úc. spol.
BUDAPEST, Váczi-körút 31.

1149

Față tină, juvenilă, tran-
dăfirie și curată =
mai scurt, cne folosește renumita
alifie pentru față și săpunul
lui **Goldstern de Vukovár**

Prețul 1 coroaă bucata

Producător: Apotecarul **KIRCHBAUM**
Vukovár Nr. 26 (Slavonia) 1071

• **Capital social Coroane 1.200.000.**

Telefon Nr. 188

Postsparcassa ung. 29.349

Banca generală de asigurare societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben

este prima bancă de asigurare ro-
mânească, înființată de institutele
financiare (băncile) române din Tran-
silvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**

directorul executiv al „Albinei”
și prezidentul „Solidarității”

Banca generală de asigurare

face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări
asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asi-
gurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.
Toate aceste asigurări **BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE**
le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările să pot face
prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaii de
încredere ai societății. — Prospecte, tarife și informațiuni să dau
gratis și imediat

423

Persoanele cunoscute ca vizitatori buni și cu legă-
tori — pot fi primite oricând în serviciul societății

BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE

dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deo-
sebie că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate
de asigurare. Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

Banca generală de asigurare
Sibiu—Nagyszeben — Edificiul „ALBINA”

Mare atențiune!!

SAM. WAGNER Prima turnătorie de fer Sibiană

Fabrică de mașini agricole
Atelier de mori și prăvălie de fer

Recomandă cu cea mai mare căl-
dură bogatul său asortiment de tot
felul de motoare dela prima fa-
briță, dela cel mai mic și până la
cel mai mare; asemenea și mașini
de treierat din renumita fabrică
Hofherr dela cea mai mică și până
la cea mai mare; numai puțin reco-
mandă și tot felul de articole pentru
edificări precum:

**Cement de Portland și Ro-
man din Beocin, Traverse,
Trestie, Carton câtrănit pentru
înălțit, Pânză de sârmă pentru în-
grădit, precum și ori ce fel de ferărie
aparținătoare la edificări.**

Toate pe lângă cea
mai strictă garanție cu
prețuri foarte moderate
și condițiuni de plată
avantajoase.

Nu vă grăbiți a co-
manda din alt loc, — pă-
nă nu veți vizita în pri-
ma linie aceasta mare
și bine asortată fabrică.
Efectuarea se face
prompt și conștientios.

Feriți-vă stimați
agricultori a nu cum-
para imitații și vă feriți
de escroci. • 581

Ludovic Ferencz

croitor de bărbai

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului
cele mai bune stoffe de
primăvară și vară în mare
asortiment.

Noutățile

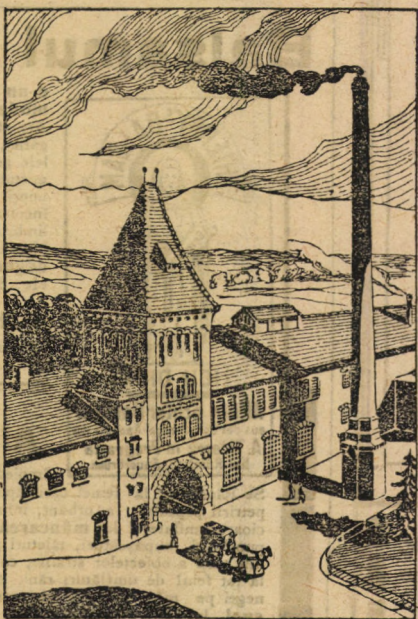
sosite chiar acum, pentru haine
de bărbai stoffe englezești,
francezești și indigene, din
cari se execută după măsură cele
mai moderne vestimente precum:
Sacko, Jaquete și haine de
salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune
merită noutățile de stoffe pentru
pardisiuri și „Raglan”, cari
se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenzilor con-
fecționate în atelierul meu, îmi per-
mit a atrage deosebită atențiune
a On. domni preoți și teologi ab-
solenți. — In cazuri de ur-
gență confecționez un rând
complet de haine în timp
de 24 ore. — Uniforme pentru
voluntari, cum și tot felul de articole
de uniformă, după prescripțiile cro-
tura cea mai nouă.

123

Hagerbräu

FRAȚII HAGER

= Bererie în Sibiu =

recomandă esceleentele și durabilele

Beri pentru export

Bere albă Lager
și
Bere Bock

...

Serviciu cu prețuri moderate!!

Hagerbräu

1078